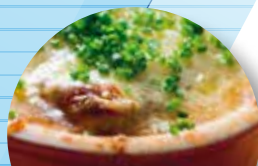
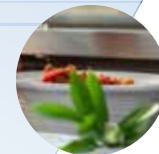

Výroční zpráva

Potravinářské komory
České republiky

19

19

Obsah

Úvodní slovo	3
Potravinářská komora ČR v roce 2019	4
Rozvoj českého potravinářského průmyslu	10
Data z potravinářského průmyslu	20
Legislativa 2019	22
Platforma pro reformulace	28
Vzdělávací akce Potravinářské komory ČR	30
Projekty PK ČR v roce 2019	32
Komunikace a vnější vztahy	46
Česká technologická platforma pro potraviny	50
Orgány PK ČR	54
Řádní členové a partneři PK ČR	56
Sekretariát	58

V roce 2019 se potravinářský sektor zabýval především stále aktuálním postavením českých výrobců, kteří sice vyrábějí vysoce kvalitní české potraviny, ale jejich uplatnění na domácím trhu je čím dál složitější, zejména z cenových důvodů. Na tento přetrvávající problém je samozřejmě navázána i legislativa, ať už jde o zákon o potravinách nebo zákon o významné tržní síle.

Vše ale směřuje k otázce, která je sice stále aktuální, ale stále neřešená, a tou je potravinová soběstačnost. Myslím, že se již díky různým aférám se zahraničními potravinami, ať už jde o fipronil ve vejcích, nepovolené pesticidy u jablek, nebo salmonela u drůbežího na hovězího masa i největší skeptiky přesvědčila o tom, že potravinovou soběstačnost, nebo chcete-li, nezávislost na dovozech pokládat za zbytečnou či v době údajně jednotného trhu dokonce nezdravou musíme považovat za velmi zavádějící úvahu, která by ve svém důsledku nemusela pro spotřebitele skončit vůbec dobře. A to jak zvýšením ceny v případě, že budeme na dovozu určité komodity zcela závislí, nebo snížením kvality či dokonce ohrožením potravinové bezpečnosti.

V rámci návrhu zákona o potravinách pak probíhala v druhé polovině loňského roku také aktivní diskuze PK ČR ke „dvojí kvalitě“, kde jsme se jako Komora snažili představit a vyřešit nejpálčivější problémy členů PK právě ve vztahu k tomuto tématu – reformulace, spotřebitelské preference, lokální chutě, odlišnost technologií. Na základě toho se PK ČR podařilo prosadit pozměňovací návrh ve vztahu k ustanovení ke dvojí kvalitě – podstatně odlišné složení nebo vlastnosti. Cílem úpravy je umožnit subjektům legalizovat určité dobré rozdíly v mutacích dvou různých výrobků (především „reformulace“).

Další tématem, které rezonovalo nejen v ČR, ale i v EU byly nekalé praktiky a významná tržní síla. A to v té souvislosti, že Evropská unie představila již před dvěma lety Směrnici o nekalých obchodních praktikách v rámci potravinového řetězce. Skutečnost, že Evropská komise začala brát

vážně nerovnost v dodavatelsko – odběratelských vztazích, je pro Českou republiku o to důležitější, že český zákon o významné tržní síle jednoznačně prokázal pozitivní vliv na chování řetězců. A v tomto ohledu pokračovala i práce na novela zákona o významné tržní síle, která by měla odstranit některé nejasnosti i implementovat evropskou směrnici.

Lze předpokládat, že téma zvýšení soběstačnosti, nezávislosti na dovozech, i spravedlivých dodavatelsko-odběratelských vztahů bude sílit i nadále. Z pohledu Potravinářské komory ČR je v této souvislosti naprosto nutné podporovat domácí potraviny, jejich větší zviditelnění a širší prosazení na domácím trhu. K intenzivní podpoře domácí produkce přispívá i snaha o snížení uhlíkové stopy a udržitelný způsob produkce – k tomu ovšem rozhodně nepřispívá dovoz potravin tisíce kilometrů přes celou Evropu.

Právě značky kvality a původu, jako je například Klasa, Regionální výrobek, Česká potravina nebo Český výrobek – garantováno PK ČR jsou pro spotřebitele přesně tím vodítkem, které umožňuje spotřebiteli na první pohled snadno rozeznat kvalitní tuzemský výrobek. A snaha usnadnit spotřebiteli orientaci v nabídce stála také za vytvořením národního systému dobrovolného systému kvality a značení Česká cechovní norma, která jasně identifikuje původ, ale také nadstandardní kvalitu potravinářského výrobku.

Po více než dvou letech intenzivní spolupráce Komory se svazy výrobců, jednotlivými výrobci i dozorovými orgány bylo ke konci roku 2019 dispozici 1200 potravinářských výrobků splňujících podmínky českých cechovních norem. Právě definice kvality u jednotlivých výrobků a jejich zřetelná identifikace, je přesně ta cesta, kterou se musí český potravinářský průmysl ubírat, abych mohl nejen konkurovat v Evropě, ale především přesvědčit české spotřebitele o tom, že české potravinářské výrobky jsou vysoce kvalitní a stojí za to jim dávat přednost.

Ing. Hynek Strnad
I. viceprezident PK ČR

POTRAVINÁŘSKÁ KOMORA ČR V ROCE 2019

Ing. Miroslav Koberna, CSc., ředitel pro programování a strategii PK ČR

Pokud se zamyslíme nad vývojem v uplynulém roce tak za hlavní rys můžeme označit pokračující růst české ekonomiky, i když v závěru roku docházelo k jeho postupnému zpomalování, a to hlavně díky vnějším vlivům, zejména výraznému zpomalení německé ekonomiky.

Pokud se zamyslíme nad vývojem v uplynulém roce tak za hlavní rys můžeme označit pokračující růst české ekonomiky, i když v závěru roku docházelo k jeho postupnému zpomalování, a to hlavně díky vnějším vlivům, zejména výraznému zpomalení německé ekonomiky. Pro tuzemskou ekonomiku bylo i nadále charakteristické, že hlavním motorem růstu nebyl bohužel agrární sektor, včetně potravinářství, na rozdíl od mnoha jiných evropských zemích, ale výroba automobilů, obecné strojírenství a další obory zpracovatelského průmyslu jako textilní nebo obuvnický. Na druhou stranu další růst peněžních příjmů obyvatelstva a přetrvávající pozitivní ekonomická očekávání vedly k pokračujícímu zájmu o potravinářské produkty a dalšímu růstu poptávky po kvalitních potravinách. Na evropské úrovni v zemědělství a potravinářství přetrvávaly strukturální problémy vyvolávané nejen nevhodně nastavenou dotační politikou v jednotlivých členských zemích, ale i rozdíly mezi starými a novými členskými zeměmi, nebo problémy spojené s nadprodukcí, kde kromě dotační politiky se projevuje i pokračování ruského embarga. Pozitivně se vyvíjel export do jiných oblastí mimo EU, včetně Spojených států, Blízkého východu nebo Číny, a rovněž obchodní výměna s Ruskem trvale roste a má pro EU pozitivní bilanci. Po krizích

na trhu mléčných produktů vyvolaných Evropskou komisí v rámci podpory exportu do třetích zemí a intervenčními nákupy v předloňském roce, kdy zažil obdobnou krizi i sektor vajec v souvislosti s použitím nepovolených insekticidů v Belgii, Holandsku, Německu a dalších zemích sice Evropa v loňském roce úplnou krizi nezažila, ale problémy pokračují. Nově se objevila další ohniska výskytu afrického moru prasat, a i když se české veterinární správě dosud daří situaci v ČR udržet, výskyt je po Pobaltských státech, Polsku nebo Belgii a nárůstem počtu případů v Rumunsku a Bulharsku nově i v Číně a jihovýchodní Asii. To vedlo k růstu a stabilizaci cen vepřového masa a zlepšení ekonomiky chovatelů, hlavně díky rostoucímu exportu do Číny, problémy však mají zpracovatelé jak s dostupností suroviny, tak s její cenou. V závěru roku se pak znovu objevila i další ohniska ptačí chřipky a otázkou zůstává i to, co nás čeká zjara, neboť sucho spolu s jarními mrazíky mělo v uplynulých dvou letech nepříznivé dopady hlavně na pěstitele ovoce a zeleniny, ale i na sklizeň brambor.

Potravinářská komora se snaží reagovat na vývoj v tuzemsku i v zahraničí tím, že promítá adekvátní cíle s návrhem realizace potřebných opatření do hlavních priorit

komory pro příslušný rok. V roce 2019 byly hlavní priority zaměřeny na ekonomický růst jednotlivých sektorů a posílení konkurenceschopnosti potravinářského oboru jako celku. Jednotlivé cíle byly valnou hromadou komory na konci měsíce května promítnuty do souboru priorit pro rok 2019. Valná hromada, při aktualizaci cílů zhodnotila naplnění priorit přijatých a realizovaných v předchozích letech, jejichž vyhodnocení bylo součástí zprávy představenstva za uplynulé období. Pro rok 2019 byly jako hlavní priority komory schváleny:

- **Kvalita a spotřeba potravin;**
- **Hospodářská soutěž a konkurenceschopnost;**
- **Věda a výzkum;**
- **Výživa a zdravý životní styl;**
- **Propagace a komunikace;**
- **Legislativa;**
- **Udržitelná výroba a spotřeba potravin a řízení potravinového řetězce;**
- **Podpora krmivářského průmyslu;**
- **Vnitřní organizace.**

Co se týče ekonomiky a hospodářského výsledku, v roce 2019 se komoře opět dařilo hospodařit přebytkově, což potvrdilo zodpovědnou práci sekretariátu i volených orgánů a všech členů komory aktivních v jednotlivých výborech, sekcích nebo pracovních skupinách. Po deseti letech došlo v loňském roce, na základě návrhu představenstva po schválení valnou hromadou k navýšení členských příspěvků o 50%. Sekretariát využil této situace pro aktualizaci členských smluv, kde bylo zapotřebí doplnit ustanovení týkající se ochrany osobních dat a jejich sdílení. Proces nebyl k závěru roku ještě dokončen a vedl v některých případech k odchodu členských subjektů z komory.

Realizace priorit byla v roce 2019 postavena na mnoha aktivitách, mezi jiným zaměřených na pozitivní rozvoj podnikatelského prostředí, zlepšování fungování trhu, zjednodušování legislativy, podpoře exportu a spotřeby kvalitních domácích produktů. Trvale jsme vytyčovali požadavky na přiměřenou ochranu domácího trhu vůči dozorovým orgánům a relevantním ministerstvům, zejména z pohledu posilování postavení českých dodavatelů a omezování dovozu levné a nekvalitní produkce. Komora využívala možností, jako byla zasedání Podnikatelské rady a kulatých stolů ministra průmyslu nebo ministra zemědělství a jednání pracovních skupin, pro šíření názorů, stanovisek a upozorňování na problémy sektoru. Podílela se na řešení aktuálních otázek podpory exportu, jako je umísťování zemědělských radů na ambasády v exportně zajímavých zemích a vyhodnocování jejich přínosu pro růst exportu do těchto destinací. Co se týče marketingového oddělení Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF), toto oddělení odvádí, v rámci

svých personálních a finančních možností, dobrou práci v propagaci a podpoře kvalitních českých potravin se zaměřením na KLASU nebo Regionální potravinu, ale celkově je v porovnání s okolními státy podpora státu a to jak na finanční, tak i společenské úrovni stále nedostačující. Navíc se nedaří zařadit do těchto propagací dobrovolné systémy jakosti potravin, jako například České cechovní normy.

Pokud se týče naší spolupráce jak s orgány státní správy, tak volenými, je zapotřebí opět vysoce ohodnotit naši spolupráci s ministerstvem zemědělství a se Zemědělským výborem Poslanecké sněmovny, jmenovitě s panem ministrem Tomanem a předsedou zemědělského výboru panem Faltýnkem a pak i s Podvýborem pro potravinářství, veterinární činnost a živočišnou výrobu, který vede paní poslankyně Balaščíková. V uplynulém období se podařilo ministerstvu zemědělství posunout v některých, pro potravináře a komoru důležitých oblastech, jako je stabilizace podpory značky KLASA nebo výše národních podpor pro potravinářský sektor, podpora České technologické platformy pro potraviny nebo podpora pro působení českých nevládních organizací v Bruselu. V závěru roku pokračovala diskuze o novele zákona o potravinách, zejména o zavedení nového ustanovení o dvojí kvalitě a probíhaly náročné diskuze k novele zákona o významné tržní síle, provádějící implementaci evropské směrnice. Co se týče práce dozorových orgánů, stále není dořešena důsledná kontrola porážek z pohledu zdravotního stavu porážených zvířat. Je to problematika, kterou se budeme intenzivně zabírat v letošním roce. V uplynulém období se opakovaně ukázalo, kam vede zaměňování vědeckých přístupů s aktivi-

stickými, což v nedávné době ukázalo vydání „pamlskové“ vyhlášky ministerstva školství a zdravotnictví, zákaz hubení hrabošů vyhlášený ministerstvem životního prostředí a v tomto roce vydání Green dealu Evropskou komisí a jeho „nadšené“ aktivistické přijímání členskými zeměmi.

Mezi základní priority komory patřila také v uplynulém roce 2019 oblast podpor pro potravinářství. Trvale vyjednááme v oblasti podpor u národních dotací a Programu rozvoje venkova (PRV) a to zejména v opatřeních na podporu inovačních projektů, kam bylo alokováno více než 50 % celkových prostředků. V případě inovací, opatření 16.2.2. „Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh“ bylo po velice úspěšném prvním a třetím kole příjmu žádostí v letech 2015 a 2016, 5. kolo v roce 2017 kolem posledním. Pokračují naopak opatření 4.2.1. „Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů, na modernizace, kde po 8. kole je plánováno ještě další v letošním roce.

Pro národní podporu pro potravináře DT13 byla pro rok 2019 alokována částka ve výši 550 milionů korun. Bylo realizováno 47 projektů v celkové hodnotě 1,23 mld. korun, plnění tedy bylo díky navýšené částce na úrovni 44,7 % z 50% možných. Pro letošní rok pak schválená alokace dosahuje 600 mil. korun.

Na českém maloobchodním trhu pokračoval růst spotřebitelské poptávky, která byla určující i pro další nárůst HDP. Za hlavní pozitivum vývoje je možno považovat zájem spotřebitelů o nákup kvalitních a regionálních potravin a to i přes veškerou snahu obchodních řetězců útočit na spotřebitele přes cenu prostřednictvím nákupu potravin v akcích. Dochází k dalšímu posilování zájmu spotřebitele o kvalitní české potraviny, o potraviny nesoucí logo KLASA, o regionální produkty sdružené pod logem Regionální potravina nebo produkty s označením českého původu a nově i o potraviny vyráběné podle Českých cechovních norem. A tady musím připustit, že jde o oblast, kterou začali podporovat i obchodní řetězce.

Komisař Hogan, spustil v minulých letech legislativní proces vedoucí k přijetí celoevropského legislativního rámce pro nekalé praktiky, zajišťujícího účinnou kontrolu, vymáhání a sankcionování národními autoritami (ÚOHS), v případě jejího porušování. Tento proces byl završen v dubnu loňského roku vydáním směrnice EP a Rady o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci. Implementace této směrnice na národní úrovni již byla zmiňována. Komisařka Jourová také otevřela problematiku dvojí kvality, na kterou komora dlouhodobě upozorňuje. I tato oblast byla v letošním roce završena schválením novely směrnice o ochraně spotřebitele obsahující regulaci této oblasti. Obchodní řetězce deklarovaly, že nebudou na evropském trhu výrobky s dvojí kvalitou prodávat a v současnosti řešíme metodiku kontroly a přístup dozorových orgánů, kde chybí sjednocující evropské předpisy.

Mezi hlavní priority komory patří trvale spotřebitel, jehož role v procesu zpracování, distribuce a spotřeby bude trvale narůstat a jehož zvyklosti a nákupní preference se mění. To platí zejména o mladé generaci, která si vytyčuje nové priority a pro níž jsou důležitější třeba nutriční hodnoty, způsob výroby a pohoda zvířat nebo environmentální dopady, než pouze cena nebo původ zboží. Spotřebiteli stále chybí dostatek objektivních informací pro zodpovědné rozhodování, a proto je tak důležité propagovat značky kvality jako jsou KLASA, Regionální potravina nebo další, zjednodušující spotřebitelskou volbu. Od roku 2011 má komora registrovanou značku „Český výrobek - garantováno Potravinářskou komorou ČR“, a přesto, že se dnes nejedná o klíčovou aktivitu komory, má jej novými smlouvami registrováno 8 společností na 250 výrobcích. Prezentace značky probíhala i v loňském roce jak v tištěných, tak elektronických médiích a při příležitosti seminářů a akcí pořádaných komorou. Český výrobek má trvale ve veřejnosti pozitivní ohlasy a to jak ze strany médií, tak ze strany obchodníků a i když nemáme aktuální čísla, podle průzkumu agentury STEM/MARK se dlouhodobě umísťoval ve známosti mezi spotřebiteli na druhém místě za značkou KLASA. I když původní záměr byl zcela nahradit tuto značku systémem Českých cechovních norem, zájem výrobců i spotřebitelů pokračoval i po zavedení „České potraviny“ ministerstvem zemědělství a rozhodl tak, že po skončení přechodného období v září 2019 komora rozhodla, že jej bude používat dále s tím, že držitelé musí splňovat požadavky zákona, co se týče původu suroviny. V současnosti je klíčovou aktivitou komory v oblasti kvality potravin a informování spotřebitele systém Českých cechovních norem, kdy do systému je zapojeno

celkem 114 firem na 1.552 výrobcích, i když tato čísla se neustále mění. Novinkou jsou po normách na výseková masa a další nezpracované produkty, které systém ČCN stále více přibližují k vertikálním systémům kvality rakouského typu AMA, normy na krmiva a zahájená diskuze o certifikaci chovatelů prasat a drůbeže.

V rámci opatření na propagaci zdravého životního stylu a vyvážené výživy, zejména u dětské populace, podporuje komora spolu s Českou technologickou platformou pro potraviny projekty zaměřené na budování správných stravovacích a životních návyků. Pokračoval úspěšný projekt zaměřený na školní mládež „Hravě žij zdravě“. Rádi bychom tento projekt dále rozšířili, což předpokládá užší spolupráci s dotčenými resorty i školami. Příliš se nepodařilo rozvinout spolupráci se společností EKO-KOM v propojení aktivit zdravého životního stylu a recyklace, případně plýtvání potravinami. Naopak se objevují potenciální možnosti rozšíření spolupráce s maloobchodem a znovu nás čekají diskuze i s ministerstvem zdravotnictví a zdravotními pojišťovkami.

Podle zdrojů ČSÚ i EUROSTAT patřil český potravinářský průmysl v uplynulých letech mezi ty, které rostly, a trvale obrátil trendy z počátku dekády, i když s ohledem na propad v letech krize se teprve dostává na původní výkony. Situace se v roce 2019 opět mírně zlepšila. V oblasti tržeb

došlo u cen průmyslových výrobců k nárůstu ke konci roku o 1,7 % (NACE 10) a o 2,5 % (NACE 11). To byly lepší výsledky oproti zpracovatelskému průmyslu jako celku, který v závěru roku významně oslaboval, v listopadu o 6,6 %. Tržby u vývozu potravin i nápojů po dobrém průběhu během roku v závěru roku propadly a slušný výsledek sektoru tak opět táhla domácí poptávka. Varující je zvyšování tempa dovozu potravin o čemž svědčí nepříznivý vývoj salda zahraničního agrárního obchodu. Za loňský rok se

zvýšily meziročně spotřebitelské ceny potravin a nealkoholických nápojů o 4,8 % u nápojů alkoholických nápojů a tabáku o 1,9 %, což je u potravin více než úhrn 3,2 %. Rostly i ceny zpracovatelů o více jak 5 %, přičemž pokles byl pouze u segmentu tuků a olejů a mlýnských a škrobářských výrobků.

V roce 2019 pokračoval i trend cenových výkyvů komodit, vyvolávaný množstvím vlivů, mezi které patřila nestabilita třetích

zemí, sucho a další rozmary počasí, ale i vlastní politika EU, kde pokračovala podpora využívání zemědělské produkce pro nepotravinářské užití v oblasti biopaliv. Po růstech cen mléčných výrobků, másla nebo vajec v uplynulém období pokračovala nestabilita u ovoce, zeleniny nebo brambor a nově se projevily dopady šířícího se afrického moru prasat v Číně a jihovýchodní Asii na cenách vepřového masa. Stále čekáme, jak bude vypadat nová reformovaná SZP, ale je jisté, že nic pozitivního do evropského zemědělství nepřinese. Její dopady se dají čekat i do potravinářství, zejména pokud

”

Podle zdrojů ČSÚ i EUROSTAT patřil český potravinářský průmysl v uplynulých letech mezi ty, které rostly, a trvale obrátil trendy z počátku dekad.

nebude možné nakoupit suroviny na světovém trhu za konkurenceschopné ceny. Na druhé straně se nemusí stát vůbec nic významného, ale i tak bude v příštím období pokračovat další pokles konkurenceschopnosti EU vůči hlavním ekonomickým uskupením, umocňovaný novou vlnou zelené revoluce Green Deal. Stále pokračují úvahy o vytvoření Společné potravinové politiky pod resuscitovanou politikou „Farm to Fork“, což by ve svých důsledcích mohlo naplnit rčení, že „nikdy nebylo tak špatně, aby nemohlo být hůř“. Tento vývoj se pak bude nepochybně umocňovat pokračujícím ruským embargem a růstem jeho agrárního potenciálu, přitvrzující ochranářskou politikou USA, Brexitem a realizovanou érou nových obchodních smluv, které pravděpodobně nebude EU ve své současné kondici schopna úspěšně vyjednávat, zejména k Číně a jihovýchodní Asii jako takové a to ve světle očekávané obchodní války kolem odlesňování a palmového oleje.

V oblasti trhu pokračují naše priority zaměřené na komunikaci se spotřebitelem, na podporu kvalitní produkce, regionálních značek a místních výrobců. Potvrdilo se, že řešením není zpracování na farmě nebo prodej ze dvora a ani na farmářských trzích, ani produkce biopotravin, které společně představují a vždy budou představovat pouhé zlomky celkové produkce a její pouhé oživení. Naopak se potvrzuje nutnost a oprávněnost našeho úsilí o legislativní nápravu vztahů s obchodem, o zprůhlednění marží a podílu jednotlivých článků potravinového řetězce na jejich rozdělování, o nápravu slevových akcí a posílení role maloobchodu jakožto prodejce a propagátora místní produkce a nikoliv jen importéra levného zboží pochybné kvality a původu. V tom-

to směru komora aktivně vyjednává nejen se Svazem obchodu a cestovního ruchu, ale i s jednotlivými obchodníky.

Problematické je naplňování priorit vlády v oblasti podpory českého zemědělství a potravinářství, v oblasti ochrany českého spotřebitele a obhajobě domácích zájmů. S ohledem na probíhající novelizaci zákona o významné tržní síle a diskuzí kolem ní je patrné, že vzájemné vztahy stále ještě nejsou nastaveny optimálně a pokračuje snaha maloobchodu o hospodaření na úkor zpracovatelů i zemědělců a toto zdaleka neplatí jenom o zahraničních obchodních řetězcích.

Jednou z významných oblastí, kterou je nutno zmínit jsou pokračující aktivity komory v oblasti podpory inovačního úsilí výrobců, zvýšení podílu potravinářského výzkumu a vývoje na celkových výdajích na vědu a výzkum a zrovnoprávnění základního a aplikovaného výzkumu při hodnocení výsledků a přístupu k finančním zdrojům. V aplikovaném výzkumu a využití jeho výsledků v praxi se zakládá konkurenceschopnost výrobců pro současnost i budoucnost a vytváří se zde zdroje pro podporu základního výzkumu a humanitních oblastí. Komora vede setrvalá jednání se všemi zainteresovanými v oblasti výzkumu, vývoje a inovací v rámci České technologické platformy pro potraviny i Centra zemědělsko-potravinářského výzkumu a inovací, s.r.o., které bychom rádi co nejrychleji posunuly mezi uznané výzkumné organizace.

V oblasti inovací proběhl v roce 2019 další ročník „Ceny Potravinářské komory o nejlepší inovativní potravinářský

výrobek“, a „Ceny za nejlepší reformulaci“. Ročníku se zúčastnilo 21 společností s 54 výrobky. S ohledem na to, že v jednotlivých ročnících se nám společnosti opakují, je patrný trend, kdy se firmy i v ČR začínají dělit na inovativní a ostatní. Z důvodu vyšší objektivity hodnocení, byli účastníci rozděleni do kategorií podle velikosti na mikropodniky a malé podniky, střední a velké podniky a kromě reformulace roku se utkali o ceny v oblasti zvláštní výživy, reformulace, bezpečnost a kvalita a bezpečnosti. Byly oceněny následující společnosti ve třech kategoriích: první byla reformulace roku, kde byl jako nejlepší výrobek vyhodnocen výrobek SEMIX PLUSO, s.r.o. a dále byly oceněny výrobky společnosti Emco spol. s r. o., Nestlé Česko, s.r.o., Řeznictví H + H, s.r.o. a Zeelandia spol. s r.o. V kategorii bezpečnost a kvalita potravin ve skupině mikropodnik a malý podnik byl jako nejlepší výrobek vyhodnocen výrobek společnosti Tilapia s.r.o.. Dále byly oceněny společnosti IDC-FOOD, s.r.o., Kitl s.r.o., MLÝN PERNET SVIJANY, spol. s.r.o., Soběslavská pekárna s.r.o. a Tilapia s.r.o. Ve skupině střední a velký podnik byl jako nejlepší výrobek vyhodnocen výrobek společnosti Kmotr-Masna Kroměříž, a.s.. Dále byly oceněny společnosti Lesaffre Česko, PENAM a UNILEVER ČR. V kategorii potravin pro zvláštní výživu ve skupině mikropodnik a malý podnik byl jako nejlepší výrobek vyhodnocen výrobek ADENI MEDICAL, spol. s r.o. a dále byly oceněny společnosti ADVENI MEDICAL a Bezlepková pekárna Liška, s.r.o.. V kategorii střední a velký podnik byl jako nejlepší výrobek vyhodnocen výrobek společnosti Hollandia Karlovy Vary, s.r.o. a dále byly oceněny společnosti Hollandia Karlovy Vary, a SEMIX PLUSO, s.r.o..

Zástupci společností s výrobky oceněnými jako nejlepší se zúčastnili mezinárodního potravinářského veletrhu ANUGA 2019 v Kolíně nad Rýnem. Certifikáty všem oceněným společnostem byly předány na říjnovém Žofínském fóru. Všechny výrobky, které byly do soutěže přihlášeny, byly prezentovány v rámci výstavní expozice Potravinářské komory ČR a České technologické platformy pro potraviny na výstavě Země živitelka 2019 v Českých Budějovicích.

Potvrzuje se, že Potravinářská komora a Česká technologická platforma pro potraviny mají nezastupitelnou roli při implementaci nové Společné zemědělské politiky a nastavení systému podpor určených pro inovace u potravinářských výrobců v novém programovacím období. Nová struktura Programu rozvoje venkova nabízí podstatné rozšíření možností spolupráce při vývoji a zavádění nových produktů a jak ukázaly výsledky 1., 3. a 5. kola příjmu žádostí v Programu rozvoje venkova, naše práce byla bezesbytku zhodnocena i když ne vždy oceněna. Podané projekty, v celkovém objemu přesahujícím 3 miliardy korun, ale dokládají velký zájem společností a dobře nastavené podmínky čerpání.

Struktura projektů potvrzuje naše hlavní cíle, aby limitované prostředky, které jsou pro oblast inovací k dispozici, byly využity co nejefektivněji a to tam, kde je možno očekávat celospolečensky významné přínosy v oblastech zvýšení konkurenceschopnosti potravinářských firem cestou inovací, navíc se zřejmým exportním potenciálem a nesloužily jako sociální dávky k záchraně neúspěšných nebo neschopných.

ROZVOJ ČESKÉHO POTRAVINÁŘSKÉHO PRŮMYSLU

Ing. Hynek Strnad | I. viceprezident PK ČR

Český potravinářský průmysl historicky patří svým charakterem, stejně jako v celé EU, k významným odvětvím zpracovatelského průmyslu a představuje relativně samostatný článek potravinového řetězce.

Jeho význam je dán především tím, že zabezpečuje výživové potřeby obyvatelstva zpracováním převážné části tuzemské agrární produkce a výrobou zdravotně nezávadných, kvalitních a v širokém měřítku dostupných potravin. Potravinová politika realizovaná jeho prostřednictvím, pak považuje za svou hlavní prioritu bezpečnost výrobků. Samotná odpovědnost za její dodržení spočívá na jednotlivých výrobcích – provozovateli potravinářských podniků. Pro ty pak, při neustále se rozšiřujícím sortimentu potravin, to znamená stále zvyšující se nároky na zavádění nových technologií a kontrolních mechanismů, spolu stále aktuálnější povinností šířit zdravotní informace pro zlepšení povědomí spotřebitele o jejich výrobcích.

Tuzemská výroba potravinářských výrobků a nápojů je z hlediska její konkurenceschopnosti, i nadále ovlivňována působením řady vnějších faktorů. Jedná se především o působení vysokého počtu zahraničních řetězců na území České republiky, stále ještě ne zcela preferujících české výrobky a respektujících především zájmy svých centrál v mateřských zemích. Navíc jejich přehuštěná prodejní síť v České republice deformuje přirozené konkurenční prostředí a potravinářské podniky nutí prosazovat se cenou

na vrub materiálových nákladů. Tato skutečnost, v návaznosti na ovládnutí většiny obchodního prostoru řetězci, neumožňuje výrobcům zcela adekvátně reagovat na stavající trendy životního stylu, zaměřeného na kvalitní a inovativní výrobky.

Pro dosažení alespoň částečné rovnováhy vůči zahraniční konkurenci jsou využívány podpůrné nástroje jak z úrovně státu, tak i Potravinářské komory České republiky. K rozhodujícím podporám rozvoje výroby potravinářských výrobků a nápojů v roce 2018 patřily:

Přímé finanční podpory

Podpora rozvoje výroby potravinářských výrobků a nápojů byla realizována prostřednictvím jednotlivých podpůrných programů. K rozhodujícím patřily:

- V roce 2018 jednu z oblastí podpor pro potravinářství představovaly podpory v rámci PRV a to zejména v opatřeních na podporu inovačních projektů. Jedná se o Opatření 16. Spolupráce, Podopatření 16.2 Podpora na pilotní projekty a vývoj nových

„...zvýšování kvality potravinářských výrobků přispívá i ke konkurenceschopnosti agrární produkce ČR...“

produktů, postupů a technologií, Operace 16.2.2 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh (Potravinářské Inovace), kam bylo alokováno více než 50% celkových prostředků. Kromě velice úspěšného prvního a, třetího kola příjmu žádostí PRV v roce 2015 a 2016, byla v roce 2017 v rámci 5. kola vyhlášena další výzva pro inovativní opatření, kde bylo předloženo 34 projektů, ze kterých bylo podpořeno 25, s celkovou výší podpory 1.172.686.576,- Kč. U opatření 4. Investice do hmotného majetku, Podopatření 4.2 Podpora investic, které se týkají zpracování/uvádění na trh a/nebo vývoje zemědělských produktů, Operace 4.2.1 a) a b) Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů bylo v rámci 5. kola příjmu žádostí v roce 2018 schváleno 364 projektů s podporou ve výši 753.077.327,- Kč a v současnosti se zpracovávají žádosti 7. kola, kde bylo v jednotlivých záměrech doporučeno 313 projektů.

- Národní podpory v rámci Dotačního programu 13 – Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu. Celkový objem dotací v roce 2018 činil 400 mil. Kč, v roce 2017 bylo poskytnuto 399 mil. Kč.
- Z Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK) na léta 2014–2020, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo průmyslu a obchodu, byl podpořen potravinářský průmysl pro zvyšování jeho konkurenceschopnosti. Z OPPIK byly v roce 2018 financovány v rámci výroby potravinářských výrobků a výroba nápojů projekty zaměřené zejména na energetické úspory, inovace, vývoj technologií a produktů či pořízení nových technologií, a to především v oblastech

výroby pekařských a cukrářských výrobků, výroby piva, destilace, rektifikace a míchání lihovin, výroby nealkoholických nápojů, stáčení minerálních a ostatních vod do lahví a další. Ve srovnání s rokem 2017 byly výdaje v roce 2018 vyšší o 352 mil. Kč tj. 510 mil. Kč.

Nepřímé podpory

Zvyšování kvality potravinářských výrobků přispívá i ke konkurenceschopnosti agrární produkce ČR. O výhodách kvalitních potravin je také nezbytné vhodnou propagací, případně výchovou ke správné výživě, přesvědčit spotřebitele. Kvalitní potravinářské výrobky jsou obvykle certifikovány a označovány tak, aby při nákupu umožnily spotřebitelům lepší orientaci na trhu.

Patří mezi ně:

Značka KLASA

Projekt národní značky KLASA je od roku 2016 součástí režimu státní podpory „Propagační kampaň na podporu kvalitních potravin“. Jeho prioritou je především nabízet spotřebitelům kvalitní potraviny, které vykazují výjimečné kvalitativní charakteristiky, jež zvyšují jeho přidanou hodnotu a zaručují jeho jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu. Dalším z cílů tohoto projektu je posílit konkurenceschopnost výrobců kvalitních potravin.

Za dobu její existence od roku 2003 se stala značka KLASA nejen prestižní záležitostí pro její držitele, ale pře-

devším si získala důvěru obyvatel ČR. Značka se uděluje na 3 roky a garantuje, že jsou nabízeny skutečně kvalitní a zdravotně nezávadné potraviny.

Za rok 2018 bylo oceněno 438 výrobků od 124 výrobců.

V roce 2018 byly na propagaci v rámci Propagační kampaně na podporu kvalitních potravin včetně prezentace potravin značky kvality KLASA čerpány finanční prostředky ve výši 149, 2 mil. Kč ze státního rozpočtu.

Regionální potravina 2019

Značku Regionální potravina uděluje na základě krajských soutěží Ministerstvo zemědělství ve 13 krajích ČR nejvyšší kvalitní zemědělským nebo potravinářským výrobkům. Výrobky musí být vyrobeny z lokálních surovin a mít vazbu na svůj kraj – ať už tradičním způsobem výroby nebo originální regionální recepturou. Odborné poroty vybírají vždy 1 vítězný výrobek v 9 kategoriích.

V roce 2018 se do soutěže přihlásilo celkem 416 výrobců s 1 495 výrobky a bylo oceněno 112 výrobků, což je historicky nejvyšší počet oceněných výrobků od počátku soutěže.

Oceněné výrobky získávají certifikát ministra zemědělství a právo užívat značku Regionální potravina daného kraje po dobu 4 let. Soutěžit o značku Regionální potravina mohou pouze malé a střední podniky do 250 zaměstnanců.

Tento projekt byl spuštěn Ministerstvem zemědělství koncem roku 2009. Od roku 2012 jej administruje SZIF.

Na projekt Regionální potravina bylo v roce 2018 vyplaceno 44,4 mil. Kč ze státního rozpočtu.

SYSTÉM CHRÁNĚNÝCH ZNAČEK ZEMĚDĚLSKÝCH PRODUKTŮ A POTRAVIN

Chráněné značky fungují jako podpora a ochrana zemědělských produktů a potravin. Systém chráněných značek byl zaveden v EU v roce 1993 a jeho smyslem je chránit názvy zemědělských produktů a potravin před konkurencí produktů neprávem se za tyto výrobky vydávajícími.

Ochrana je poskytována na základě zápisu do rejstříku Evropské komise. Jedná se o:

Chráněné označení původu (CHOP)

Chráněné označení původu se vztahuje k názvu regionu. Jde o označení zemědělských produktů a potravin, které z tohoto místa pocházejí. Produkce, příprava i zpracování těchto výrobků musí probíhat pouze ve vymezené zeměpisné oblasti. Musí existovat velmi úzká spojitost mezi vlastnostmi produktu a jeho zeměpisným původem. V současné době je zde evidováno 6 výrobků.

Chráněné zeměpisné označení (CHZO)

Chráněným zeměpisným označením je míněn název používaný k označení zemědělských produktů a potravin, pocházejících z tohoto místa. Zemědělské produkty a potraviny, označené tímto logem, mají určitou kvalitu, pověst či jinou vlastnost, kterou lze přičíst zeměpisnému původu. Proti chráněnému označení původu je vztah produktu k zeměpisné oblasti volnější, postačí, pokud alespoň jedna fáze výroby – zpracování, příprava nebo produkce – probíhá ve vymezené zeměpisné oblasti. V současné době je zde evidováno 5 výrobků.

Zaručená tradiční specialita (ZTS)

Jedná se o zemědělský produkt nebo potravinu, který pochází z tradičních surovin, nebo se vyznačuje tradičním složením nebo způsobem produkce nebo zpracování. Výrazem „tradiční“ se rozumí prokazatelné používání názvu po dobu nejméně 30 let na trhu. S tímto logem se mohou kvalitní tradiční výrobky, které nemají vazbu na zeměpisnou oblast, odlišit od ostatních výrobků na trhu. V současné době je zde evidováno 23 výrobků.

Biopotraviny

Pravidla pro ekologické zemědělství a produkci biopotravin jsou daná právními předpisy evropskými (nařízení Rady (ES) č. 834/2007 ze dne 28. června 2007 a nařízení Komise (ES) č. 889/2008 ze dne 5. září 2008) a národními (zákon č. 242/2000 Sb.). MZe provádí dozor nad dodržováním těchto předpisů, kontrolní a certifikační systém ekologického zemědělství a biopotravin je tak garantován státem.

K 31. 12. 2018 bylo v ČR registrováno 748 výrobců biopotravin. Celkový obrat s biopotravinami českých subjektů včetně vývozu stoupl v roce 2017 meziročně o 30,5 % na 5,7 mld. Kč. Z toho spotřeba biopotravin v ČR (včetně dovozu) činila 3,33 mld. Kč. Průměrná roční spotřeba na obyvatele vzrostla v roce 2017 na 314 Kč a podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů činil 1,2 %.

V roce 2018 se konal již 14. ročník informační akce MZe pro spotřebitele „Září – Měsíc biopotravin“. Mottem byl slogan „Bio = potraviny z ekologického zemědělství. Touto tradiční kampaní chce MZe veřejnosti představit místní biofarmy a výrobce bioproduktů, jejichž nabídka se rok od roku rozšiřuje.

Český výrobek – garantováno Potravinářskou komorou ČR

I nadále pokračovalo v roce 2018 udělování loga Českývyrábek. Všechny smlouvy však budou ukončeny v září 2019 v souladu s platnou legislativou a přechodným obdobím 3 let. Nové smlouvy jsou podepisovány se společnostmi, které projeví i nadále zájem o značku a splňují podmínky dané v zákoně o potravinách pro označení „česká potravina“. V průběhu roku 2019 projeví zájem o značku např. tyto společnosti: MADETA a.s., Vodňanská drůbež, a.s., Gurmán klub, s.r.o. Důvodem je především znalost tohoto loga u spotřebitelů.

České cechovní normy

Úspěšně se rozvíjela i systém Českých cechovních norema již 4 roky spravovaný Potravinářskou komorou ČR a Českou technologickou platformou, který byl v roce 2017 zařazen na seznam dobrovolných národních značek kvality, přesněji dobrovolný systém certifikace zemědělských produktů v souladu s požadavky Sdělení Komise – Obecné zásady osvědčených postupů EU k dobrovolným systémům certifikace pro zemědělské produkty a potraviny (2010/C 341/04).

V každé cechovní normě jsou specifikovány povinné, přípustné a nepřipustné složky a nadstandarty. ČCN jsou vytvářeny ve spolupráci výrobců, zájmových nebo profesních sdružení, úřadů státní správy a vědecko-výzkumných institucí. Normy zahrnují základní potravinářské komodity.

Schválené normy byly podány většinou sekci dané komodity při PK ČR (lahůdky, ochucovadla, mléčné výrobky), profesním svazem (mléčné výrobky, minerální vody, masné výrobky) nebo výrobcem (pekařské výrobky, zpracované ovoce a zelenina, hotové pokrmy, čokoláda a čokoládové bonbony, cukrovinky, vegetariánské pomazánky).

Nejvíce schválených norem pokrývají komodity lahůdkářské výrobky, mléko a mléčné výrobky, maso a masné výrobky a pekařské výrobky. V roce 2018 proběhla velká revize norem na pekařské výrobky a byly podány návrhy na nové normy (drůbeží výrobky, pekařské výrobky, sladkovní a hluboce zmrazené mořské ryby, lahůdkářské výrobky, masné výrobky).

Ke schváleným českým cechovním normám je na seznamu výrobků splňujících podmínky českých cechovních norem k 14. květnu 2019 851 potravin (1221 včetně balení). (Ke 2. 12. 2019 je přihlášeno k normám 109 výrobců a 1509 potravin včetně balení).

S ministerstvem zemědělství, přesněji s Úřadem pro potraviny je projednáno užší propojení České cechovní normy a značky Klasa, kdy se držitelé normy v podstatě ulehčí proces získávání značky Klasa.

Cena Potravinářské komory ČR o nejlepší inovativní potravinářský výrobek

V průběhu roku 2018 byly vyhlášeny výsledky 5. ročníku soutěže „Cena PK ČR o nejlepší inovativní potravinářský výrobek“ zaměřené na oblast inovací spolu s oblastí „Reformulace roku“ s následujícími podkategoriemi:

- Potraviny, u kterých byl snížen obsah cukru, tuku nebo soli
- Potraviny, u kterých byl snížen obsah celkové energie nebo obsah energie na porci
- Potraviny, u kterých bylo vylepšeno složení tuků, např. snížení nebo odstranění transmastných kyselin, snížení nasycených mastných kyselin, atd.
- Obohacení portfolia o výrobek s vylepšeným složením z hlediska obsahu cukru, tuku, soli nebo z hlediska obsahu energie.

Ve stanoveném termínu se přihlásilo 23 společností s celkem 61 výrobky. O „Cenu Potravinářské komory ČR za nejlepší inovativní potravinářský výrobek“ se tak utkaly tyto společnosti: ADVENI MEDICAL, spol. s r.o., Aurosa, s.r.o., BEAS, a.s., Bezlepková pekárna Liška s.r.o., Corax Trading, s.r.o., Emco spol. s r.o., FrostFood a.s., IDC-FOOD, s.r.o., IREKS ENZYMA s.r.o., ISOLINE EU, s.r.o., Kateřina Jiroušková, Kítl s.r.o., MASO UZENINY PÍSEK, a.s., MASO UZENINY POLIČKA, a.s., Nestlé Česko, s.r.o., PENAM a.s., Plzeňský Prazdroj a.s., POOLec s.r.o., Semix Pluso, spol. s r.o., Tajemství chuti RAMDAM s.r.o., UNILEVER ČR, spol. s r.o., Uzeniny Příbram, a.s., VÁHALA a spol. s r.o. výroba a prodej masných a lahůdkářských výrobků.

V roce 2018 byl počet výrobků dvojnásobný ve srovnání s předcházejícími ročníky. Výrobci přihlásili velmi zajímavé výrobky, je vidět, že zájem výrobců o inovace roste a že zejména roste zájem se svými výrobky prezentovat. Vítězové v uvedených kategoriích obdrželi certifikáty k „Ceně PK ČR za nejlepší inovativní potravinářský výrobek“ podle konkrétní kategorie. Ostatní zúčastněné společnosti obdrželi certifikát za účast. (Počátkem roku 2019 byl vyhlášen 6. ročník soutěže. Celkem se přihlásilo 21 společností s celkem 54 výrobky).

Z hlediska ekonomického hodnocení výsledků potravinářského odvětví o jeho rozhodujících oborů můžeme konstatovat, že tuzemská průmyslová produkce vzrostla v roce 2018 meziročně o 3,0 %, kdy zpracovatelský průmysl celkem dosáhl v roce 2018 na úroveň 103,3, z toho ve výrobě potravinářských výrobků to bylo 102,9, ale u výroby nápojů dokonce 104,6.

Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb (VV a S) v b. c. v ČR ve sledovaném roce 2018 za obě hodnocené výroby, tj. potravinářských výrobků a nápojů celkem, u podniků s 50 a více zaměstnanci, meziročně vzrostly jen o 1,6 %, z toho u potravinářských výrobků pouze stagnovaly, zatímco výroby nápojů se zvedly až o 7,0 %.

Objem tržeb u obou hodnocených potravinářských odvětví za rok 2018 dosáhl 256,6 mld. Kč (za výrobu potravinářských výrobků bylo vykázáno 197,1 mld. Kč a za výrobu nápojů 59,5 mld. Kč).

Ceny výrobků a služeb zpracovatelského průmyslu meziročně vzrostly o 1,8 %, ale u potravinářských výrobků, nápojů a tabáku v podstatě stagnovaly (při indexu 99,9). Ceny u skupiny potravinářských výrobků a souvisejících služeb a prací mírně klesly (index činil 99,0). Z toho u jednotlivých skupin výrobků byl vývoj diferencovaný, nejvyšší růst byl dosažen u mlýnských a škrobárenských výrobků, a to o 3,5 %, zatímco nejvyšší pokles o 4,4 % nastal u skupiny ostatních potravinářských výrobků, zejména vlivem nízké ceny cukru.

Positivní meziroční vývoj potravinářského průmyslu je zřejmý v tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb (VV a S), který se meziročně zvýšil o 2,3 %, především pak v nápojovém průmyslu o 7,2 %. V kontextu rychlejšího růs-

tu tržeb za prodej VV a S v porovnání s výkonovou spotřebou došlo v roce 2018 rovněž k růstu účetní přidané hodnoty o 3,3%, kdy opět výraznější nárůst dosáhla výroba nápojů (7,6 %). Vzrostl i celkový objem osobních nákladů o 7,7 %, výrazněji, ale ve výrobě potravinářských výrobků, tj. o 7,9 %. Nicméně i nadále pokračuje pokles počtu zaměstnanců, a to především ve výrobě potravinářských výrobků o 0,8 % a naopak u výroby nápojů došlo k nárůstu o 2,8 %.. Meziročně došlo k poklesu hrubého operačního přebytku o 1,7 %, a to především u výroby potravinářských výrobků, a to v kontextu růstu osobních nákladů.

Jednotlivé **potravinářské výrobní obory (CZ-NACE 10)**, resp. jejich skupiny, reprezentované soubory podniků s 50 a více zaměstnanci, se v roce 2018 vyvíjely takto:

- **Výroba masa a masných výrobků** patřila k nosným oborům v potravinářské výrobní struktuře. Podíl tržeb za prodej VV a S tato výroba však meziročně nevyšla (pokles o 0,1 p. b.), což je v souladu s objemem výroby masa, kdy výroba vepřového masa stagnovala a u ostatních mas se jen mírně zvýšila, zejména u drůbežního. Podstatný vliv však měl nepříznivý cenový vývoj na objem tržeb za prodej V a S u zpracovatelů masa, kde došlo k poklesu o 2,8 %. Přesto meziročně vzrostla účetní přidaná hodnota oboru především vlivem úspor ve výkonové spotřebě.
- **Zpracování ryb** vykazuje ve výrobní struktuře výroby potravin stabilní podíl 0,7 %, a proto ho lze považovat za minoritní obor. Stále ve spotřebě ryb a tím i v produkci přetrvává sezónnost. Zpracování ryb bylo i v roce 2018 úzce spojeno s jejich produkcí, zejména v místech s rybníčním hospodářstvím. Hlavní chovanou rybou v ČR zůstává kapr.

- **Zpracování ovoce, zeleniny a brambor** jako obor mírně meziročně oslabilo svou pozici. V roce 2018 podíl oboru na výrobní struktuře hodnoceného odvětví, měřeno tržbami za prodej VV a S činil 2,7 %. Produkce pro zpracování se po stránce surovin opírala o domácí sklizeň ovoce, zejména jablek a o zeleninu a brambory, ale i o suroviny z dovozu, ať již v čerstvém stavu, nebo ve

formě polotovarů. Ceny zpracovatelů se však jen mírně zvýšily. Z toho vyplývá, že při meziročně jen mírně nižším objemu výkonové spotřeby byl zaznamenán pokles účetní přidané hodnoty oboru, jako jednoho ze stěžejních ukazatelů efektivity.

- **Výroba rostlinných a živočišných tuků a olejů** měřeno ukazatelem tržeb za prodej VV a S svou pozici v oborové struktuře oslabilo o 0,6 p. b. Po stránce efektivity však hodnocená výroba, při výrazné úspoře ve výkonové spotřebě, meziročně dynamicky zvýšila objem přidané hodnoty.
- **Výroba mléčných výrobků** měřeno podílem tržeb za prodej VV a S v oborové struktuře oslabilo o 0,4 p. b. Tato změna nastala i při meziročním zvýšení nákupu mléka do mlékáren. Tento vývoj je spojen s nevýraznou úsporou výkonové spotřeby, což vedlo ke zpomalení tvorby přidané hodnoty, a to při stagnaci výkonnosti, měřeno ukazatelem výkonů zahrnujících i obchodní marži.
- **Výroba mlýnských a škrobářských výrobků**, v níž výrazně dominuje mlýnská výroba, v roce 2018 v oborové struktuře nezměnila svou pozici, měřeno ukazatelem – tržby za prodej VV a S. Na druhé straně efektivity (měřeno účetní přidanou hodnotou) výrazně posílila, zejména u mlýnské výroby. U škrobářské výroby bylo dosaženo výrazné úspory výkonové spotřeby.
- **Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků** v hodnoceném roce 2018 meziročně ve své výkonnosti posílila (měřeno podílem tržeb za prodej VV a S v rámci oborové struktury o 0,3 p. b.), a to při růstu cen průmyslových výrobců pečiva a cukrářských

výrobků. Svou roli ve sledovaném roce sehrála i změna skladby produkce. Výrobci se orientují více i na kvalitní a dražší sortiment pečiva a cukrářských výrobků. Změna sortimentní skladby měla dopad i na meziročně vyšší tvorbu účetní přidané hodnoty.

- **Výroba ostatních potravinářských výrobků** představuje výrobu především na bázi rostlinné produkce – cukru, kakaa, čokolády a cukrovinek, zpracování čaje a kávy a další výrobu především vyšší fáze zpracování (hotové pokrmy, homogenizované a dietní potraviny aj.). Tato skupina svou výkonnost, měřeno podílem tržeb za prodej VV a S v hodnoceném roce v oborové struktuře oslabilo. Důvodem je pokles cen výrobců, a to zejména cukru. Meziroční růst tržeb za prodej VV a S dosáhly hotové pokrmy. To se pozitivně projevilo na tvorbě vyššího objemu účetní přidané hodnoty.
- **Výroba průmyslových krmiv** s podílem tržeb za prodej VV a S v oborové struktuře ve výši 8,5 % v roce 2018 posílila. Důvodem je růst tržeb za prodej VV a S u výroby krmiv pro zvířata v zájmovém chovu. I při cenovém růstu u výrobců průmyslových krmiv tvorba účetní přidané hodnoty neposílila.
- **Výroba nápojů** (CZ-NACE 11) jako celek dosáhla meziročně zvýšení podílu v oborové struktuře (měřeno tržbami za prodej VV a S) o 1,0 p. b. Při meziročním růstu cen výrobců nápojů se zlepšila i efektivity měřeno indikátorem účetní přidané hodnoty. Dosažené výsledky výrazně pozitivně ovlivnila především výroba piva, jehož obliba při rozšiřujícím sortimentu se projevila jak na domácím, tak zahraničním trhu.

Podle registru Českého statistického úřadu SÚ, počet podnikatelských subjektů zařazených do potravinářské výroby a výroby nápojů v roce 2018 vzrostl. Celkový počet subjektů těchto obou výroby v roce 2018 činil 25 913. Meziročně je tento počet vyšší o 1 301 firem. Přitom ne všechny subjekty zařazené do registru jsou ekonomicky aktivní, zejména se to týká fyzických osob. Struktura využívaných právních forem se meziročně mění, přičemž v roce 2018, obdobně jako v předchozích letech, se nejvíce rozrostl počet firem fyzických osob.

U jednotlivých sledovaných právních forem subjektů se jejich počet meziročně vyvíjel takto:

- celkový počet fyzických osob, z nichž většina podniká podle živnostenského zákona, avšak nezapsaných v obchodním rejstříku, se v roce 2018 dále rozrostl, a to o 1 014 subjektů na 19 796 osob. Růstový trend u těchto subjektů je v souladu s hospodářským vývojem a se sílící poptávkou po sofistikovanějších potravinách a nápojích. Z oborového pohledu tato skupina výrobců zahrnuje zejména drobné výrobce pečiva a cukrářských výrobků, masných výrobků, mlynivovary či vinařství, což souvisí s poměrně rychlou a kapitálově nenáročnou formou založení těchto subjektů;
- početně výrazně zastoupenou právní formou u obchodních korporací i v roce 2018 byly s. r. o., což souvisí s jednodušší formou vzniku i správou těchto subjektů v porovnání s některými jinými korporacemi. V roce 2018 se tato forma podnikání vyskytovala již u 5 465 firem, což znamená další rozšíření této právní formy. Meziroční přírůstek činil 309 společností; počet akciových společností mírně poklesl. V roce 2018 podnikalo v této právní formě 426 a. s.;
- v právní formě družstva podnikalo v roce 2018 jen 63 subjektů, stejně jako v roce předchozím.

Část výrobců potravin a nápojů využívá k podnikání i jiné právní formy, jako je komanditní společnost aj., avšak ani v roce 2018 nebyly příliš zastoupeny.

Z údajů ČSÚ vyplývá, že z hlediska velikosti (sleduje průměrné počty subjektů se 100 a více zaměstnanci) převládaly v roce 2018, obdobně jako v minulých letech, podniky od 100 do 199 zaměstnanců. Pro potravinářský průmysl v ČR platí, že s rostoucí velikostí podniků jejich počet klesá.

Výkonnostně nejvýznamnější velikostní kategorií (posuzováno podle absolutního objemu tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb) představovaly v roce 2018 podniky s 200 až 499 zaměstnanci, s objemem těchto tržeb 74,1 mld. Kč. Další kategorií podle uvedeného ukazatele byly v roce 2018 podniky od 100 do 199 zaměstnanců, a to s objemem 59,8 mld. Kč. Tyto dvě kategorie podniků se na tržbách za prodej VV a S u výroby potravinářských výrobků a výroby nápojů po-

dílely nejvíce, a to 58,6 %. Meziročně nejvyššího zvýšení výkonnosti však dosáhly kategorie podniků od 1 000 do 1 999 zaměstnanců a za touto kategorií následují podniky s 500 až 999 zaměstnanci.

Nejvyšší počet podniků, obdobně jako v předchozích letech, vykazuje výroba pekařských a cukrářských výrobků. Početnou kategorií je také výroba ostatních potravinářských výrobků, jež je svým výrobním zaměřením velmi členitá a jejímž základem jsou především výroby využívající suroviny rostlinného původu (výroba cukru a také kakaa, čokolády a cukrovinek) i produkce vyššího stupně zpracování agrárních surovin – výroba hotových pokrmů, polévek, dietních potravin aj., po nichž je stále větší poptávka, či zpracování čaje a kávy a výroba koření a aromatických výrobků.

Mezi obory s vyšším počtem podniků lze zařadit i obor zpracování masa a výroby masných výrobků, který zahrnuje i výrobu a zpracování drůbeže. Některé obory jsou poměrně koncentrované (výroba olejů a tuků, průmyslová krmiva), nebo mají převážně regionální charakter (zpracování ryb).

V roce 2018 dosáhl export v oblasti potravin 114 mld. korun a nápojů 17,3 mld. korun tj. oproti roku 2017 zhruba stejný výsledek. S ohledem na současný pokles dovozu o celkově 3,2 mld. Kč došlo u potravin k poklesu záporného salda zahraničního obchodu o 3,5 mld. Kč. U nápojů pak v souvislosti s nárůstem dovozu o cca 1,3 mld. Kč došlo k poklesu kladného salda zahraničního obchodu o cca 0,7 mld. Kč. Celkově objem salda obchodní bilance u potravi-

nářských výrobků a nápojů dosáhl v roce 2018 záporné hodnoty -30,4 mld. Kč, zatímco v roce 2017 tato hodnota činila - 34,6 mld. Kč.

Vývoz potravinářských produktů v hodnocených letech při stále prohlubujících se problémech na existujících trzích sice klesl, ale ne tak jak se očekávalo. To svědčí o zájmu zejména o zpracované agrární komodity z ČR i o schopnosti producentů a obchodních manažerů udržet pozice, či proniknout na nová teritoria v silné konkurenci. Vývoj vývozu je spojen s uplatněním žádaných komodit a hledáním nových teritorií. Významnou úlohu by přitom měli mimo samotných potravinářských podnikatelů sehrát i zřízení agrární diplomacie působící ve vybraných zemích, jež se mohou stát potencionálními zájemci o potraviny z ČR. Na druhou stranu výrazně vzrostl import potravin, realizovaný jak především maloobchodními řetězci, tak i některými výrobními podniky, např. z masného průmyslu. Zásadní však je, že dozorové orgány sledují, aby do ČR nebyly předmětem importu ať již komodity pro další zpracování, tak finální, které by byly rizikové z hlediska zdravotní nezávadnosti.

Rozhodujícími dovozními teritorii u výroby potravinářských výrobků v roce 2018, obdobně jako v roce 2017, byly sousední Německo (25 %) a Polsko (20 %) – členské země EU. U vývozních teritorií u těchto produktů je největším teritoriem Slovensko (25 %), které následuje Německo (18 %) a Polsko (11 %).

Vykázané saldo zahraničního obchodu s produkty výroby nápojů je v korelaci zejména s dlouhodobým vývojem vývozu. Saldo zahraničního obchodu s nápoji zůstává klad-

né, ale přebytek vývozu nad dovozem klesá, protože dovoz roste v posledních letech dynamičtěji, než vývoz. U vývozu zaujímá největší podíl Slovensko s 27 % u dovozu je to Německo s 14 %. U dovozu jeho vývoj ovlivňuje především dovoz vína a u vývozu pak především vývoz piva, sladu a minerálních vod..

Zahraniční obchod s potravinářskými komoditami se převážně realizuje v rámci jednotného trhu EU, ale vyhledávána jsou i další teritoria. Vývoz potravin je realizován především výrobci potravin, a to nejen velkými společnostmi a firmami se zahraniční účastí. Nedostatkem však je, že v tuzemském portfoliu firem jsou postrádány exportní společnosti schopné profesionálně zastupovat tuzemské výrobce na zahraničních trzích a kompletovat jejich dodávky pro zahraniční odběratele.

V souvislosti s uvedeným hodnocením vyplývá, že hlavním cílem rozvoje potravinářského průmyslu musí být výrazný růst jeho efektivnosti a konkurenceschopnosti nejen na evropském, ale i světovém trhu. Pro jeho další perspektivu je žádoucí naplnit priority zahrnuté do dlouhodobých strategických cílů přijatých resortem MZe. K těmto záměrům také směřují podpory z fondů EU i z národních zdrojů, které jsou poskytovány z řídicích orgánů – MZe, MPO i z dalších resortů. Masivnější zdroje si také vyžádá věda a výzkum, zejména jeho aplikovaná fáze.

K hlavním strategickým prioritám patří:

- potravinové zabezpečení a přiměřená soběstačnost
- konkurenceschopnost a efektivnost výroby potravin
- bezpečnost potravin a ochrana spotřebitelů.

Za strategické cíle lze považovat:

- zajištění racionální míry potravinového zabezpečení z hlediska maximálního využití domácí suroviny v rámci přiměřené soběstačnosti,
- ekologicky šetrný růst efektivnosti a produktivity v potravinářství,
- posilování významu potravinářství na domácím trhu a růst jeho exportní výkonnosti,
- zvýšení významu výroby potravin a nápojů v zaměstnanosti a rozvoji venkova.

Česká republika jako země s otevřenou ekonomikou, bude muset především posilovat efektivní vazby zpracovatelů na domácí zemědělství. Strategickým záměrem je i trvale udržitelný rozvoj, k němuž patří zlepšování vztahů odvětví k životnímu prostředí. Lze očekávat, že příští vývoj bude také spojen se snižováním energetické náročnosti a vytváření efektivnější potravinářské logistiky. Výrobní kapacity se budou koncentrovat, digitalizovat s uplatněním robotizace a budou pružně reagovat na stále náročnější poptávku po potravinách.

Stejně jako v ostatních zemích EU musí i vláda ČR vytvářet reálná podpůrná opatření k rozvoji potravinářského průmyslu, a to jak z hlediska zlepšování jeho inovační schopnosti, tak i ve vytváření rovnocenných podmínek na tuzemském a zahraničním trhu. Zhoršení podmínek pro podnikání v tomto oboru oproti zahraniční konkurenci by mělo nejen pro toto odvětví, ale i pro celou českou ekonomiku vážné důsledky. Zkušeností ostatních zemí EU ukazuje, že při významné podpoře státu v oblasti výzkumu a vývoje a výživové politiky, která bude navazovat podporu rozvoje kvality života. Lze této situaci předejít. Tento trend plně podporuje i Potravinářská komora ČR v rámci svých aktivit a to především vytvořením a podporou České technologické platformy pro potraviny, která se zaměřuje na všechny tyto aspekty.

Data

Výroba vybraných produktů

Potravinářské výrobky a nápoje	Měrná jednotka	2014	2015	2016	2017	2018
Maso hovězí čerstvé nebo chlazené	t	56 617	56 617	57 890	68 736	65 884
Maso vepřové čerstvé nebo chlazené	t	212 196	200 345	229 017	232 332	229 932
Drůbež čerstvá nebo chlazená	t	48 035	47 137	46 614	45 876	48 298
Drůbež zmrazená	t	8 452	8 891	8 621	7 594	7 050
Brambory upravené a konzervované	t	50 682	44 525	45 419	47 833	50 083
Zelenina zmrazená	t	20 320	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.
Zavařeniny, želé, marmelády	t	39 431	42 695	37 259	36 678	37 918
Mléko a smetany s obsahem tuku do 6%	t	747 622	786 523	751 687	739 931	703 073
Mléko a smetany s obsahem tuku nad 6%	t	44 684	47 367	62 727	60 207	47 092
Máslo	tis. l.	39 614	50 888	50 475	48 317	45 216
Sýry a tvaroh	t	183 574	154 789	163 481	161 920	163 005
Mléčné výrobky kysané	t	172 214	181 834	195 770	198 564	199 141
Mouka pšeničná	t	733 380	738 907	743 231	720 152	725 141
Chléb čerstvý	t	278 434	274 725	263 950	266 724	258 465
Pečivo čerstvé běžné	t	273 638	277 135	271 649	276 435	263 554
Pečivo cukrářské	t	46 794	44 875	45 677	45 374	46 954
Cukr rafinovaný	tis. t	559	599	622	592	590
Výlov ryb v rybnících a tekoucích vodách	tis. t.	23,9	24	24,5	25,3	25,5
Destiláty, likéry a ostatní lihové nápoje	tis. l.	20 853	20 952	19 589	17 882	20 763
Víno z hroznů, kromě šumivého, vinný mošt	tis. l.	52 258	70 500	56 500	63 500	80 000
Pivo	tis. hl	18 182	18 540	18 725	18 547	18 547
Minerální vody a soda bez přísad	tis. l.	630 723	661 514	735 797	887 087	770 916
Ostatní nealkoholické nápoje	mil. l.	1,691	1,883	1,815	1,684	1,629

Pozn.: přepočteno na 100% abs. lihu

Export & Import výrobků po jednotlivých odvětvích (nejvýznamnější destinace)

Vývoz vybraných druhů zboží

Druh zboží	rok 2016		rok 2017		rok 2018	
	stát	v mil Kč	stát	v mil Kč	stát	v mil Kč
Pšenice	Německo	8 773	Německo	8 2453	Německo	6 219
Mléko a mléčné výr. (ne sýry)	Německo	4 339	Německo	5 842	Německo	6 498
Zelenina	Slovensko	2 028	Slovensko	1 918	Slovensko	1 732
Máslo a ost. tuky odvoz. z mléka	Itálie	153	Slovensko	150	Itálie	127
Cukr	Rakousko	991	Rakousko	895	Rakousko	886
Vejce a žloutky čerstvé, suš aj.	Rusko	500	Rusko	527	Rusko	557
Med	Slovensko	49	Německo	54	Slovensko	37
Hovězí maso	Slovensko	660	Slovensko	610	Slovensko	666
Pivo	Německo	1 511	Německo	1 423	Německo	1 491

Dovoz vybraných druhů zboží

Druh zboží	rok 2016		rok 2017		rok 2018	
	stát	v mil Kč	stát	v mil Kč	stát	v mil Kč
Nealko nápoje jn.	Polsko	953	Polsko	1 381	Polsko	1 410
Ryby vč.koryšů	Norsko	1 873	Norsko	1 776	Norsko	1 625
Rýže	Itálie	494	Itálie	414	Itálie	428
Koření	Vietnam	134	Vietnam	100	Německo	157
Čaj	Polsko	144	Polsko	139	Polsko	125
Tuky živočišné rostlinné	Polsko	6 257	Polsko	2 814	Polsko	1 799
Kakao	Nizozemsko	1 203	Nizozemsko	927	Nizozemsko	709
Zelenina	Španělsko	2 573	Španělsko	2 891	Španělsko	2 967
Ovoce a ořechy	Španělsko	2 664	Německo	2 744	Německo	2 879
Káva nepražená	Brazílie	280	Brazílie	156	Německo	246
Alkoholické nápoje	Itálie	1 382	Itálie	1 560	Itálie	1 604

Rok 2019 (nejen) v potravinářské legislativě

Ing. Bc. Eliška Křížová
vedoucí legislativního oddělení

”

... ve znamení novely zákona
o potravinách, problematiky dvojí
kvality potravin, nekalých
obchodní praktik a legislativy
oběhového hospodářství ...

Uplynulý rok byl, co se týče potravinářské legislativy poměrně bohatý. Nejen Ministerstvo zemědělství ČR se činilo při novele zákona o potravinách, ale probíhalo také vypořádání k návrhu komoditní Vyhlášky o požadavcích na mlýnské a obilné výrobky, těstoviny, pekařské výrobky a cukrářské výroby a těsta a také k návrhu komoditní Vyhlášky o požadavcích na mléko a mléčné výrobky či jedlé tuky a oleje. Neméně významná byla i transpozice směrnice EP o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci v rámci návrhu zákona o významné tržní síle. Dokončená byla také příprava nové legislativy v oblasti obalového a odpadového hospodářství a započala příprava transpozice Směrnice o jednorázových plastech, která se promítne až v roce 2020. Tato činnost je v kompetenci Ministerstva životního prostředí ČR.

NÁRODNÍ LEGISLATIVA

Pro rok 2019 byla stěžejní novela zákona o potravinách (z důvodu nového nařízení EU o úředních kontrolách 2017/625) a její samotné připomínkování. Vláda předložila sněmovně návrh zákona 5. 6. 2019 a poslancům byl rozeslán sněmovní tisk č. 502. Na podzim 2019 tak pokračoval legislativní proces na půdě Parlamentu. V rámci zákona došlo například k úpravě a zpřesnění podmínek pro použití loga česká potravina, definování podmínek pro dobrovolné označení „výrobce“ na obale potravin a novela také zapracovala i regulaci praktiky dvojí kvality potravin.

Ještě v roce 2018 byl do mezirezortního připomínkového řízení rozeslán návrh Vyhlášky o požadavcích na mlýnské obilné výrobky, těstoviny, pekařské výrobky a cukrářské výrobky a těsta (dále jen „Pekařská vyhláška“). K vypořádání připomínek došlo v průběhu roku 2019. Následný notifikační proces byl však z důvodu zaslaných připomínek ze strany některých členských států z původní lhůty 3. 10. 2019 prodloužen do 3. 1. 2020. Hlavním důvodem novely bylo přizpůsobení požadavkům rychlého technologického vývoje v oboru, platné terminologii a použitelným předpisům národním a Evropské unie. Pekařská vyhláška zapracovává nově doplnění důležitých definic, jako jsou: pekárna, jednotlivé typy kvasů, některé nové druhy a sku-

piny výrobků (např. grahamový chléb a pečivo). Vyhláška také upravuje v příloze č. 9 požadavky na jakost pekařských výrobků. Nově jsou koncipovány přípustné záporné hmotnostní odchylky pekařských výrobků. Důležitou změnou je zavedení nového označování kategorií chleba: tradiční kvasový, kvasový a kvasového typu.

Na podzim byla notifikována Vyhláška Vyhláška č. 274/2019, kterou se mění vyhláška č. 397/2016 Sb., o požadavcích na mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje. Začátkem listopadu pak byla následně publikována ve Sbírce zákonů. Hlavním cílem novely bylo zejména přizpůsobení se přímo použitelným předpisům Evropské unie, především v souvislosti s upozorněním Evropské komise na nesoulad při označování mléčných výrobků označených jako „řecký jogurt“.

POTRAVINOVÉ PRÁVO V ŠIRŠÍM KONTEXTU

Z pohledu evropského práva byl rok 2019 poměrně živý, ať se jednalo o oblast kontaminantů (z nichž vybíráme jen některá témata a také potenciální témata pro tento rok), nekalých obchodních praktik nebo legislativy v rámci oběhového hospodářství.

KONTAMINANTY

Akrylamid

Od dubna 2018 platí nařízení Komise (EU) 2017/2158, kterým se stanoví zmírňující opatření a porovnávací hodnoty pro snížení přítomnosti akrylamidu v potravinách. Porovnávací hodnoty stanovené v tomto nařízení nejsou maximální limity. Aktuálně se taktéž diskutuje o stanovení ML pro potraviny pro kojence a malé děti jednak z důvodu citlivé populace, ale i z důvodu „jednoduchosti“ kategorie potravin. V nařízení i v Food Drink Europe Toolboxu 2017 je doporučeno, mimo jiné, použít asparaginázu pro snížení hladiny asparaginu, který je zásadní sloučeninou pro vznik akrylamidu během zpracování (výroby) potravin. Použití asparaginázy v obilných příkrmech pro kojence a malé děti je velmi efektivní pro snížení přítomnosti akrylamidu a je možné a i prakticky proveditelné minimálně v této kategorii potravin pro děti.

V listopadu bylo vydáno Doporučení Komise (EU) 2019/1888 ze dne 7. listopadu 2019 o monitorování přítomnosti akrylamidu v některých potravinách. Zrušují se tak doporučení 2010/307/EU a 2013/647/EU. Demonstrativní seznam potravin pro monitorování přítomnosti akrylamidu je přílohou a zahrnuje čtyři kategorie včetně pekařských výrobků a výrobků z obilovin.

3-MCPD estery a jejich glycidylestery

3-monochloropropanediol (3-MCPD), 2-monochloropropanediol (2-MCPD) a jejich estery mastných kyselin a glycidylestery mastných kyselin (GE) jsou látky, které vznikají při zpracování potravin, a to zejména při úpravě (rafinaci) rostlinných olejů při vysokých teplotách (cca 200 °C). Nejvyšší hodnoty GE, stejně jako 3-MCPD a 2-MCPD (včetně jejich esterů) byly zjištěny u palmových olejů a palmových tuků a také u dalších druhů olejů a tuků. Pro konzumenty od tří let věku jsou margaríny a pečivo hlavními zdroji expozice všech těchto látek. Panel CONTAM (EFSA) stanovil po přehodnocení tolerovatelný denní příjem pro 3-MCPD včetně jeho esterů s mastnými kyselinami na 2,0 µg/kg tělesné hmotnosti. Odhadovaná průměrná a vysoká expozice 3-MCPD pro dospělé nepřesahuje tolerovatelný denní příjem. Ve skupině lidí mladšího věku, zejména u kojenců, kteří konzumují výhradně kojeneckou výživu, může docházet k mírnému překročení TDI.

Furan a methylfurany

EFSA vydal zprávu, která hodnotí rizika pro lidské zdraví ve vztahu k přítomnosti furanu a methylfuranů v potravinách. Furan a příbuzné sloučeniny 2- a 3-methylfurany jsou chemické kontaminanty, které vznikají přirozeně při tepelném zpracování potravin. U většiny spotřebitelů s průměrným příjmem potravin obsahujících furan je pouze nízké zdravotní riziko, avšak u spotřebitelů s vysokou expozicí je až trojnásobně překročena hodnota odpovídající nízkému zdravotnímu riziku. Furany vznikají z různých látek, které se přirozeně vyskytují v potravinách, např. z vitamínu C, sacharidů, aminokyselin, nenasycených mastných kyselin a karotenoidů. Podmínkami tepelného zpracování lze ovlivnit množství furanu, které při tepelném zpracování

vzniká. Není dostatek dat o methylfuranech v některých potravinách, aby mohlo být provedeno průkazné hodnocení expozice furanu a methylfuranům. Z tohoto důvodu Komise nachystala doporučení na monitoring přítomnosti v kávě, potravinách pro děti v lahvičkách (míněno v širším slova smyslu – kapsičky, boxy apod.), v křupkách na bázi brambor, v ovocných džusech, snídaňových cereáliích, sušenkách, krerech a křehkém chlebu.

Alkaloidy

Problematika alkaloidů (námelových, tropanových, pyrrolizidinových nebo opiových) je v současné době intenzivně na EK diskutována. Aktuálně nejsou v právních předpisech EU stanoveny limity pyrrolizidinových alkaloidů v potravinách. Ze studie EFSA vyplývá, že potraviny živočišného původu nejsou z pohledu hladin pyrrolizidinových alkaloidů zajímavé, nejvyšší hladiny jsou u čajů, bylin a doplňků stravy. Námelové alkaloidy jsou toxické látky s halucinogenními účinky produkované houbou *Claviceps purpurea*, která kolonizuje obilná zrna (zejména žito, ale i pšenici) za vzniku makroskopicky viditelných námelových sklerocií. Na EK je návrh snížit dosavadní ML pro sklerocia námele na 0,2 g/kg (doposud 0,5 g/kg); tato hodnota bude lépe odpovídat zamýšleným maximálním limitům pro námelové alkaloidy). EFSA posuzoval expozici námelovým alkaloidům, ukázalo se, že u častých konzumentů může dojít u mladších věkových kategorií k občasnému mírnému překročení hodnoty akutní a chronické expozice. EK proto zahájila diskusi o vhodných opatřeních pro řízení rizika, kdy jedním z návrhů je stanovení maximálních limitů pro různé výrobky na bázi obilovin. (Neuvažuje se o stanovení maximálních limitů pro nezpracované obiloviny). Maximální limit by byl pro sumu 12 námelových

alkaloidů (ergometrin, ergosin, ergokornin, ergotamin, ergokristin, ergokryptin a jejich příslušné -ininové formy). Z diskuse s průmyslem vyplynulo, že původně navrhované limity nejsou pro některé celozrnné mouky dosažitelné; také je potřeba jasně definovat kategorii celozrnných výrobků. EK tedy hledá možnosti, jak by se to dalo vyřešit (např. stanovení maximálního limitu pro samostatnou kategorii celozrnných výrobků). Navržené hodnoty by byly revidovány po dvou letech. Vzhledem k hodnocení dietární expozice (EFSA) může docházet u některých skupin populace (zejména u kojenců, batolat a dětí) k překročení bezpečné hladiny atropinu a skopolaminu. Vysoké nálezy těchto dvou tropanových alkaloidů byly zjištěny v čajích a bylinných nálevech, cereálních tyčinkách a koření a v některých kukuřičných výrobcích. Z těchto důvodů bude zvažováno stanovení maximálních limitů i například pro kategorie obilných příkrmů, nezpracovaného prosa, čiroku a kukuřice, pohanky a bylinných nálevů.

Citrinin

Citrinin patří mezi mykotoxiny a je produkován několika druhy hub rodu *Penicillium*, *Aspergillus* a *Monascus*. Jeho výskyt byl dokumentován v obilovinách a výrobcích z nich, fazolích, ovoci a zelenině, ovocných šťávách, bylinách a koření, olivách a sýrech. Často byl zjišťován společný výskyt s ochratoxinem A a patulinem. V současné době je jeho obsah regulován nařízením Komise (ES) č. 1881/2006 pouze v doplňcích stravy na bázi fermentované rýže, neboť fermentace je prováděna právě jedním z rodů hub rizikových z pohledu produkce citriniu (*Monascus purpureus*) a byly zjišťovány vysoké hladiny tohoto mykotoxinu.

EFSA publikoval studii, ve které analyzoval výsledky z různých potravin, včetně zmíněných doplňků stravy na bázi fermentované rýže. Na jednáních bylo dohodnuto, že stávající limit na úrovni 2000 µg/kg bude snížen na 100 µg/kg.

Potenciální témata pro rok 2020

Jelikož byly zjištěny vysoké nálezy polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU) v nápojích typu smoothies, které jsou prodávány ve formě prášku a nejčastěji pocházejí z rostlinných materiálů, je pro tyto sypké směsi navržen ML na 10,0 µg/kg pro PAH a 50,0 µg/kg pro sumu 4 PAU. Podle doporučení Komise (EU) 2017/84 o monitorování uhlovodíků minerálního oleje v potravinách a v materiálech a předmětech určených pro styk s potravinami mají být také monitorovány tyto potraviny a materiály: živočišný tuk, chléb a pečivo (včetně jemného pečiva), snídaňové cereálie, cukrovinky (včetně čokolády a kaka), rybí maso, produkty z ryb (konzervované ryby), obiloviny určené pro lidskou konzumaci, zmrzlina a dezerty, olejnatá semena, těstoviny, výrobky z obilovin, luskoviny, uzeniny, ořechy, rostlinné oleje, a papírové a kartonové balení těchto výrobků. Monitoring má být zaměřen na potraviny zabalené v papíru nebo kartonu.

OSTATNÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY Z OBLASTI POTRAVINOVÉHO PRÁVA

Nové potraviny

Novými potravinami nebo novými složkami potravin nového typu se rozumí potraviny, u nichž nebyla doložena historie spotřeby před 15. 5. 1997, tedy datem kdy vstoupilo v platnost nařízení EP a R (ES) č. 258/1997 ze dne 27. ledna 1997 o nových potravinách a nových složkách po-

travy. Od 1. ledna 2018 platí nové nařízení o nových potravinách – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/2283. Za pozornost také stojí seznam Unie pro nové potraviny (Prováděcí nařízení Komise 2470/2017), který slouží jako seznam k vyhledání jakékoli složky či potraviny, u níž si výrobce není jist, zda se jedná či nejedná o novou potravinu.

Pro příklad bylo například v roce 2019 přijato Prováděcí nařízení k uvedení fenylkapsaicinu na trh jako nové potraviny a uvedení směsi 2 -fukosyllaktosy/difukosyllaktosy na trh jako nové potraviny.

Došlo také k prodloužení přechodného období pro uvádění hmyzu na trh. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2015/2283, čl. 35 o nových potravinách stanovuje přechodné období pro uvádění na trh potravin, na které se nevztahovala působnost nařízení (ES) č. 258/97. A to za předpokladu, že na ně vztahuje působnost nařízení č. 2015/2283 a byly v souladu s platnými právními předpisy uvedeny na trh před 1. lednem 2018. Taková potravina může být uváděna na trh do té doby, než bude povolena rozhodnutím Komise (na základě podané žádosti o povolení nové potraviny, nebo na základě oznámení o tradiční potravine ze třetí země). A to za předpokladu, že žádost či oznámení byly podány nejpozději do 1. ledna 2019. Evropská komise potvrdila, že přechodná opatření budou trvat i v roce 2020, dokud nebudou přijata konečná rozhodnutí o žádostech a notifikacích. Tato situace se týká hmyzu. Po schválení žádosti bez ochrany dat bude produkt možné volně prodávat po EU a přechodné období pro daný druh hmyzu současně skončí.

Země původu primární složky

Velmi rychle se blíží účinnost (1. 4. 2020) publikovaného nařízení Komise (EU) 2018/775 ze dne 28. května 2018, kterým se stanoví pravidla pro použití čl. 26 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, pokud jde o pravidla pro uvádění země původu nebo místa provenience primární složky potraviny.

Podle čl. 26 odst. 2 písm. a) nařízení (EU) č. 1169/2011 je uvedení země původu nebo místa provenience povinné tehdy, pokud by opomenutí tohoto údaje mohlo uvádět spotřebitele v omyl ohledně skutečné země původu nebo místa provenience konečné potraviny, zejména pokud by informace připojená k potravine nebo etiketa jako celek jinak naznačovala, že potravina je z jiné země původu nebo místa provenience. Účelem tohoto článku je zamezit uvádění zavádějících informací o potravinách, které by naznačovaly určitý původ potraviny, je-li ve skutečnosti její pravý původ odlišný.

Ustanovení čl. 26 odst. 3 nařízení (EU) č. 1169/2011 stanoví, že je-li uváděna země původu nebo místo provenience potraviny a nejedná se o stejnou zemi nebo místo, z nichž pochází její primární složka, uvede se rovněž země původu nebo místo provenience dané primární složky, nebo se uvede, že země původu nebo místo provenience primární složky se liší od země původu nebo místa provenience potraviny. Dále stanoví, že použití uvedených požadavků závisí na přijetí prováděcího aktu. Ustanovení čl. 26 odst. 3 nařízení (EU) č. 1169/2011 se týká případů, kdy se země původu nebo místo provenience uvádí povinné v souladu s čl. 26 odst. 2 písm. a) zmíněného nařízení,

nebo dobrovolně prostřednictvím údajů, jako jsou prohlášení, výrazy, vyobrazení nebo symboly.

Nařízení tak mohou spustit například dobrovolné výrazy a informace jako je „Vyrobeno v ČR“, vlajky, mapky, názvy měst, krajů. Název a adresa odpovědného subjektu naopak není indikací země původu, podobně jako „Baleno v ČR“. Definice primární složky je uvedena v nařízení 1169/2011 (složka tvořící více jak 50 % potraviny nebo spojena pro spotřebitele s názvem potraviny). Primární složka může být jedna nebo více.

Obsah transmastných kyselin (TFA) v potravinách

Evropská komise vydala na jaře Nařízení komise (EU) 2019/649 ze dne 24. dubna 2019, kterým se mění příloha III nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1925/2006, pokud jde o transmastné kyseliny, jiné než transmastné kyseliny přirozeně se vyskytující v tučích živočišného původu. Obsah transmastných kyselin, jiných než transmastných kyselin přirozeně se vyskytujících v tučích živočišného původu v potravinách určených pro konečného spotřebitele a v potravinách určených pro maloobchod nesmí překročit 2 g na 100 g tuku. Potraviny nevyhovující požadavkům tohoto nařízení se mohou uvádět na trh do 1. dubna 2021.

Označování výživových údajů na přední straně obalu

Evropská komise na konci dubna zaevidovala občanskou iniciativu PRO-NUTRISCORE, která žádá Komisi o zavedení zjednodušeného označování potravin a výživových hodnot v potravinách prostřednictvím barevného „Nutriscore“ označování. Komise iniciativu vyhodnotila jako právně přípustnou, k její registraci došlo 8. května 2019.

Od tohoto data budou mít organizátoři iniciativy lhůtu 12 měsíců na sběr podpisů na podporu iniciativy, musí se jednat minimálně o jeden milion podpisů z alespoň jedné čtvrtiny členských zemí EU. Řada členských zemí EU ale v posledních měsících tento systém značení postupně podpořila. Naproti tomu dlouhodobým odpůrcem tohoto systému je Itálie, která se chystá představit vlastní alternativní systém.

Problematika zákazu oxidu titaničitého

Francie zakázala na jeden rok s platností od 1. ledna 2020 potraviny obsahující oxid titaničitý (E 171). Tato látka je používána při výrobě zmrzlin, cukrářských polev, žvýkaček nebo doplňků stravy. Téma se stalo pro Evropskou komisi v tomto roce prioritní, ačkoliv dané závěry nejsou úplně jednoznačné a členské státy vyjádřily nesouhlas s přístupem Francie s tím, že vyčkají výsledků přehodnocení, které provádí EFSA. Koncem roku Evropská komise uvedla, že nerozšíří opatření vydané Francií platné k 1. 1. 2020 a daná přídatná látka může být i nadále uváděna na evropském trhu s výjimkou Francie.

NEKALÉ OBCHODNÍ PRAKTIKY

V roce 2019 ukončila Evropská komise legislativní proces a vydala Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 ze dne 17. dubna 2019 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci. Členské státy mají povinnost transponovat Směr-

nici, v rámci níž mohou zavést i přísnější opatření, do 1. května 2021.

Mezi nekalé obchodní praktiky je v EU kromě otázky nevyrovnaných dodavatelsko-odběratelských vztahů, řazen také pojem „dvojitá kvalita“. I toto téma je a bude pro rok 2020 aktuální. Mimo jiné byla začátkem léta publikována studie, kterou připravilo Společné výzkumné středisko Evropské komise JRC. Uvádí se, že nebyly nalezeny žádné důkazy o tom, že by mezi východem a západem byly znatelné rozdíly v kvalitě potravin. Výsledky však poukazují na to, že některé potraviny jsou označeny stejnou nebo podobnou značkou, i když jejich složení se liší. Tato zpráva tak poskytla diskuzi o dvojitě kvalitě na jednotném trhu EU. Je však potřeba učinit další kroky a další výzkum, aby bylo toto posouzení reprezentativnější a aby bylo možné lépe pochopit spojitost mezi složením a kvalitou.

” Minimální právní rámec pro nekalé obchodní praktiky, který jsou členské státy povinné přijmout... ovšem mohou být i přísnější.

Zákon o významné tržní síle

V rámci výše uvedené Směrnice a její částečné transpozice byl předložen také návrh Zákona, kterým se mění zákon č. 95/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů. Pracovní jednání k textu novely probíhala v létě 2019 a v září byl návrh zaslán do meziřesortního připomínkového řízení. Termín pro zaslání připomínek byl do 15. 10. 2019 a následně předkladatel analyzoval připomínky. K vypořádání připomínek došlo začátkem roku 2020.

VÝROBA POTRAVIN A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Balíček odpadové (a obalové) legislativy

Další důležité téma, které se objevilo v roce 2019, bylo odpadové a obalové hospodářství a s tím související připravovaná a projednávaná legislativa na národní úrovni. Evropská komise již v roce 2018 přijala nový balíček oběhového hospodářství. Ministerstvo životního prostředí tak připravilo následující právní předpisy - návrh nového zákona o odpadech, návrh zákona o výrobcích s ukončenou životností, návrh novely zákona o obalech a návrh změnového zákona. Po zapracování připomínek a doporučení Legislativní rady vlády ČR v říjnu 2019 probíhal dále legislativní proces na úrovni Parlamentu. Jednotlivé návrhy zákonů byly Poslanecké sněmovně předloženy v polovině prosince 2019. Nová legislativa přinese do České republiky celoevropský trend zvyšování recyklace komunálního odpadu a Česko tak vykoučí na cestu k oběhovému hospodářství.

Nejdůležitějším cílem nové legislativy je především zvýšení třídění a recyklace odpadů, odklon od skládkování a s tím související plnění povinných evropských cílů. Podle nich již v roce 2025, tzn. za necelých 6 let, musí Česká republika recyklovat veškerý svůj komunální odpad z 55 %. Dnes se jí to daří pouze z 39 % vyprodukovaného komunálního odpadu. V roce 2030 musí být v ČR recyklováno 60 % komunálního odpadu, za dalších 5 let ještě o dalších 5 % více. Těmto ambiciózním cílům se musí přizpůsobit i naše legislativa.

Mezi hlavní změny obsažené v nových zákonech patří postupné zvyšování poplatku za ukládání odpadů na skládky, zavedení třídicí slevy z tohoto poplatku pro obce, zákaz skládkování využitelných odpadů od roku 2030 a další.

Klíčovým opatřením ke zvýšení recyklace komunálního odpadu, jejíž cíl stanovila nová evropská legislativa na 65 % v roce 2035, je postupný růst poplatku za ukládání smíšeného komunálního odpadu na skládky ze současných 500 korun až na 1850 korun v roce 2030 a zákaz skládkování využitelných odpadů v roce 2030.

Směrnice o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí

Začátkem léta byla v Úředním věstníku publikována Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/904 o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí. Směrnice byla přijata z důvodu nepřetržitého nárůstu plastových odpadů a jeho úniku do životního prostředí (především mořského). Cílem je předejít a omezit dopad některých plastových výrobků na životní prostředí a lidské zdraví a podporovat přechod k oběhovému hospodářství s pomocí inovativních obchodních modelů, výrobků a materiálů a přispívat tím k účinnému fungování vnitřního trhu. Členské státy mají do roku 2021 zakázat uvádění jednorázových plastových výrobků na trh. Dále jsou členské státy povinny zavést opatření k dosažení významného snížení spotřeby plastových nádob na potraviny, nápojových kelímků, vlhčených ubrousků či lehkých plastových nákupních tašek. Na různé výrobky se budou uplatňovat rozdílná opatření. Transpoziční lhůta pro členské státy k přijetí vnitrostátních předpisů v souladu

s novou „Směrnicí“ je do 3. července 2021. Koncem roku došlo ze strany Ministerstva životního prostředí ČR k pozvolné přípravě dané transpozice. Návrh samostatného transpozičního zákona by měl být předložen v 1. čtvrtletí roku 2020.

Platforma pro reformulace v roce 2019

Ing. Bc. Eliška Křížová
vedoucí legislativního oddělení

”

... výrobci potravin neustále vylepšují potraviny a plní své závazky směrem k podpoře zdravého životního stylu ...

Od svého vzniku v roce 2016 přispívá Platforma pro reformulace při České technologické platformě pro potraviny ke zlepšování nutričního složení potravin na českém trhu.

Prostřednictvím naplňování závazků „Deseti pilířů výživové politiky“ přispívají čeští výrobci potravin k podpoře zdravého životního stylu spotřebitelů díky široké nabídce potravinových výrobků včetně potravin s „vylepšeným“, tj. reformulovaným složením. Kde se podařilo ubrat cukr, tuk nebo sůl, či naopak recepturu vhodně obohatit a jak se daří informovat a vzdělávat veřejnost, o tom výrobci každoročně diskutují na výroční konferenci, která se vloni konala 18. září. Na konferenci vystoupila celá řada uznávaných odborníků, ať už z lékařské praxe, akademické sféry nebo zástupců výrobců. Přínosem byl také blok zaměřený na srovnání ČR s dalšími evropskými zeměmi z pohledu inovací a reformulací, který představili zahraniční zástupci. Konference byla zaměřena zejména na mléko a mléčné výrobky. Ty pro úpravu receptur nejsou zrovna nejhodnější komoditou. Reformulace konzumního mléka je limitována legislativou EU, snižování obsahu soli v sýrech je technologicky velmi problematické, nemluvě o roli tuku. Přesto se podařilo najít několik oblastí vhodných pro reformulace. Jedná se o jogurty a zakysané mléčné nápoje, kde se daří snižovat obsah cukru a laktózy. Dalším úspěšným trendem jsou vysokoproteinové výrobky, obohacení vlákninou nebo prebiotiky. U tavených a přírodních sýrů dochází k nahrazování mléčného tuku a snižování obsahu soli. I u mlék a mléčných nápojů probíhají úpravy formou fortifikace, snižování obsahu laktózy nebo snížení obsahu tuku.

Vylepšování probíhá i u dalších komodit. Výrobci dlouhodobě pracují na kvalitnějším složení tuků ve výrobcích – po již téměř odstraněných transmastných kyselinách se nyní

zaměřují na snižování obsahu nasycených mastných kyselin nebo snížení obsahu tuku. Pokračuje omezování soli u masných výrobků, dehydratovaných potravin a pečiva. Cukru se objevuje méně v cukrovinkách a snídaňových cereáliích. Při úpravě složení nemusí jít ale vždy jen o snižování. Pozitivní je obohacování výrobků např. o vlákninu a bílkoviny (chléb a pečivo), vitamíny a minerální látky nebo navýšení ovocné složky.

Aktivity výrobců nekončí jen u výroby potravin, ale soustředí se i na oblast vzdělávání a komunikace. Jde o dlouholeté edukační programy určené veřejnosti (např. program pro žáky 5. tříd „Hravě žij zdravě“, projekt „Mléko vás zdraví“ nebo program „Hustá výzva“, zaměřený na propagaci konzumace jogurtů s vysokým obsahem proteinu) a různé

informační publikace. Platforma pro reformulace se ve své publikační činnosti v posledním roce soustředila na problematiku technologických možností reformulací. Úpravy receptur totiž představují pro výrobce velkou výzvu nejen po finanční a organizační stránce, ale pojí se s nimi řada technologických nebo i senzorických omezení. Také nelze stále donekonečna snižovat a omezovat. Úpravy receptur mají své limity. Nad těmi se zamýšlí autoři publikace „Reformulace potravin“, která vznikla ve spolupráci Vysoké školy chemicko-technologické v Praze, Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně a Potravinářské komory ČR.

Více informací o projektech Platformy pro reformulace na www.reformulace.cz.

Vzdělávací akce Potravinářské komory ČR

Ing. Bc. Eliška Křížová
vedoucí legislativního oddělení

”

... PK ČR úspěšně pokračovala
v organizaci samostatných nezá-
vislých seminářů přístupných pro
širokou veřejnost a s příslibem
v nich nadále pokračovat...

Aktuality v potravinovém právu a související problematika

Na jaře 2019 zorganizovala PK ČR vlastní seminář v Praze (Státní zdravotní ústav). Na semináři přednášeli přední odborníci zabývající se problematikou evropského a českého potravinového práva, prodejem potravin a komunikací o potravinách na internetu. Seminář doplňovali zkušenosti dozorových orgánů při aplikaci potravinového práva. Cílem semináře bylo seznámit posluchače se základními povinnostmi prodejců při provozu e-shopu s potravinami, zdravotními a výživovými tvrzeními na obalech potravin – na internetu a i v reklamě, a neposlední řadě poukázat na audiovizuální reklamu na potraviny pohledem RRTV. Téma vyvolalo značný zájem, který si vyžádal necelých sto sedmdesát posluchačů, a to i přesto, že již se tyto vzdělávací akce nepořádají úplně zdarma.

Aktuální novinky z oblasti odpadového a obalového hospodářství

PK ČR zareagovala i na aktuální problematiku v oblasti oběhového hospodářství a uspořádala na podzim loňského roku seminář, který byl věnován aktuálním novinkám a výhledu v oblasti legislativy odpadového a obalového hospodářství. Přednášky zahrnovaly přípravu nové legislativy odpadového hospodářství, pohled cirkulární ekonomiky na budoucnost obalů ale také použití recyklovaných a alternativních obalů. Na podzimním semináři se sešlo téměř sto dvacet posluchačů, kteří na konci semináře obdrželi tradičně potvrzené osvědčení.

Závěrem každého semináře jsou již tradicí novinky z potravinářské legislativy, které prezentují zástupci Ministerstva zemědělství ČR.

Projekty Potravinařské komory ČR

Ing. Dana Gabrovská, Ph.D.
projektová manažerka

”

...PK ČR dále pokračuje
v projektech věnovaných kvalitě
a zlepšování výživové hodnoty
českých potravin...

České cechovní normy

Potravinářská komora České republiky a Česká technologická platforma pro potraviny spravuje již tři roky systém českých cechovních norem pro kvalitní potraviny. V roce 2017 byl tento systém zařazen na seznam dobrovolných národních značek kvality, přesněji dobrovolný systém certifikace zemědělských produktů v souladu s požadavky Sdělení Komise – Obecné zásady osvědčených postupů EU k dobrovolným systémům certifikace pro zemědělské produkty a potraviny (2010/C 341/04).

Systém českých cechovních norem je odpovědí výrobců potravin a nápojů a subjektů, v nichž se sdružují, na dlouhodobé připomínky odborné i spotřebitelské veřejnosti k neexistenci standardů kvality. Po zrušení závaznosti československých státních norem vzniklo faktické legislativní vakuum – tedy i prostor pro nepoctivé výrobce a zejména dovozce nebo prostě jen pro ty, kteří nevydrželi trvalý tlak obchodních řetězců na nesmyslné snižování ceny a začali pomalu měnit složení potravin tak, že nakonec zdevastovali pojem kvality potravin v naší zemi. Systém českých cechovních norem by tedy mohl poskytnout řešení, které by opět pozvedlo kvalitu českých potravin a vrátilo jim jejich historické renomé i u spotřebitelů. Celý systém ČCN vychází z bývalých československých státních norem a současných českých technických norem (ČSN) pro potravinářské výrobky a platných vyhlášek pro jednotlivé komodity.

Česká cechovní norma má být základní normou, která stanoví kvalitativní parametry potraviny, pro níž byla zpra-

cována a z níž vyplývají nadstandardní parametry, kterými se daná potravina liší od jiných srovnatelných potravin uváděných na trh. Česká cechovní norma může být zpracována buď pro skupinu potravin vyráběných několika výrobci na území ČR, nebo i pro jednu konkrétní potravinu vyráběnou jedním konkrétním výrobcem, a to bez ohledu na velikost trhu, na který je potravina uváděna. V každé cechovní normě jsou specifikovány povinné, přípustné a nepřipustné složky a nadstandarty. České cechovní normy jsou vytvářeny ve spolupráci výrobců, zájmových nebo profesních sdružení, úřadů státní správy a vědecko-výzkumných institucí. Správcem českých cechovních norem je Potravinářská komora ČR.

České cechovní normy jsou veřejně dostupné na těchto oficiálních webových stránkách.

Normy zahrnují základní potravinářské komodity.

Schválené normy byly podány většinou sekcí dané komodity při PK ČR (lahůdky, ochucovačla, mléčné výrobky), profesním svazem (mléčné výrobky, minerální vody, masné výrobky) nebo výrobcem (pekařské výrobky, zpracované ovoce a zelenina, hotové pokrmy, čokoláda a čokoládové bonbony, cukrovinky, vegetariánské pomazánky). Nejvíce schválených norem pokrývají komodity lahůdkářské výrobky, mléko a mléčné výrobky, maso a masné výrobky a pekařské výrobky. Tyto normy zahrnují téměř všechny druhy výrobků v těchto komoditách a na jejich vytvoření se podílely za lahůdkářské výrobky Sekce lahůdek

PK ČR, za mléko a mléčné výrobky Sekce pro mléko PK ČR a Českomoravský mlékárenský svaz, za masné výrobky Český svaz zpracovatelů masa a od roku 2019 Sekce pro maso, za vejce a výrobky z nich Českomoravská drůbežářská unie, z.s. a za pekařské výrobky nese od roku 2018 odpovědnost Svaz pekařů a cukrářů v ČR, který založil pro tento účel pracovní skupinu. Normy na další komodity byly zpracovány přímo výrobci (např. Carla spol. s r.o., HAMÉ s.r.o. Kunovice, PT servis konzervárna spol. s r.o., RUDOLF JELÍNEK, a.s., SVOBODA – výroba domácích knedlíků s.r.o.). V roce 2019 proběhla velká revize stávajících norem na pekařské výrobky a byly podány návrhy na nové pekařské normy. V dalších komoditách byly navrženy a schváleny následující normy:

Mléčné výrobky – pařený sýr, pařený sýr uzený, termix, sýry typu Gouda a Moravský bochník, tavený sýr druhově nepojmenovaný vysokotučný, tvaroh na strouhání, sýr s plísni uvnitř hmoty uzený, sušený jogurt a sušená sladká syrovátka krystalizovaná, pudinkový dezert – návrhy norem byly před projednáním na hodnotící komise předány k posouzení Sekci pro mléko a Českomoravskému mlékárenskému svazu, z.s.

K revizi došlo u normy na tavený sýr druhově nepojmenovaný ochucený (snižování obsahu sýra) a tavený sýr druhově nepojmenovaný (rozšíření přípustných složek o karagenan a vlákninu s podmínkou použití jen jedné z těchto složek).

Masné výrobky – v případě masných výrobků Český svaz zpracovatelů masa, z.s. odstoupil v březnu 2019 od spo-

luprance na systému ČCN. V červnu byla vytvořena sekce pro maso při PK ČR, která si vzala za úkol normy dále řešit. V průběhu podzimu došlo nakonec k dohodě se svazem a v současné době jak ČSZM, z.s., tak sekce pracují na revizi všech schválených norem. Ve všech normách byla zakázána přídatná látka E 120 (košenila) a u některých norem byl zvýšen povinný minimální obsah masa. Počet norem pro maso a masné výrobky je 49. Během roku vzniklo 6 norem (navržené výrobci). I přes tyto interní problémy je v této komoditě nejvíce přihlášených výrobců a výrobků.

V roce 2019 se k systému norem aktivně přihlásil spolek Český modrý mák, z.s. a vytvořil dvě normy na Český mák modrý a Český mák modrý – mletý (zde přetrvává problém s metodou průkazu pravosti českého máku a průkazu použití farmaceutického máku, proto je v normě zatím navržena administrativní dosledovatelnost použití odrůd modrého máku registrovaných ve Státní odrůdové knize). Dále byly navrženy normy na mouky: pšeničná mouka hladká světlá, polohrubá, hrubá, chlebová a pšeničná krupice, žitná mouka chlebová. Připomínkováná je norma na cereální snídaně a v přípravě je norma na zvěřinu a na brambory.

Novinkou v roce 2019 se staly normy na krmiva. Spolek pro komodity a krmiva, z. s. se po dohodě svých členů zapojil do tvorby norem na krmiva a to na základě plánovaného konceptu systému ČCN – pokrytí celého řetězce „od farmy až po vidličku“. Zatím byly připraveny 3 pilotní návrhy norem, u kterých byl použit formulář pro potraviny. Byly dohodnuty následující body:

- navrh úpravy formuláře tak, aby plně vyhovoval normám na krmiva
- vytvoření hodnotící komise na krmiva (nejlépe ÚKZUZ, MZe a VŠ)
- výjádření se k současnému systému ČCN a návrhy na vylepšení, doplnění z hlediska přípravy softwarového vylepšení systému

K 2. 12. 2019 bylo přihláшено k normám 109 výrobců a 1509 potravin (včetně balení).

PŘEHLED VÝROBCŮ POUŽÍVAJÍCÍCH LOGO „VYROBENO PODLE ČESKÉ CECHOVNÍ NORMY“

Mléko a mléčné výrobky	Agro Podlesí, a.s. Eligo a.s., odštěpný závod Kolín Choceňská mlékárna s.r.o. MADETA a.s. Mlékárna Olešnice RMD Mlékárna Žirovnice, spol. s r.o. NIVA, s.r.o. Simabelle s.r.o. Zemědělské družstvo Černovice u Tábora	BOHEMILK, a.s. Eligo a.s., odštěpný závod Brno Jaroměřická mlékárna, a.s. Mlékárna Čejetický, spol. s r.o. Mlékárna Pragolaktos, a.s. Moravia Lacto a.s. OLMA, a.s. TANY, spol. s r.o.	Ekomilk a.s. Hollandia Karlovy Vary, s.r.o. Lactalis CZ, s.r.o. Mlékárna Hlinsko, a.s. Mlékárna Stříbro s. r. o. NET PLASY, spol. s r.o. POLABSKÉ MLÉKÁRNÝ a.s. Zemědělské obchodní družstvo Kolný
Maso a masné výrobky	AGRO – Měříň, obchodní společnost s.r.o. BIVOJ a.s. CHOVSERVIS, a.s. Kaufland Česká Republika, v.o.s. – Masozávod Kostecké uzeniny, a.s. LE & CO - Ing. Jiří Lenc, s.r.o. Maso Brejcha, a.s.	ALIMPEX-MASO, s.r.o. Blanka Kloudová - řeznictví uzenářství Jaromír Dvořák Josef B E D Ř I C H spol. s r.o. Krahulík - MASOZÁVOD Krahulčí, a.s. Ligurský, s.r.o.	Beskydské uzeniny, a.s. Družstevní jatka Sádek, družstvo Jatky Bučovice, s.r.o. KMOTR-Masna Kroměříž, a. s. Krušnohorské uzeniny J + J Radoš, s.r.o. MASO UZENINY PÍSEK a.s.
Drůbeží výrobky	Drůbežářský závod Klatovy, a.s Zemědělská a.s. Vysočina	PROMINENT CZ s.r.o.	Vodňanská drůbež, a. s.
Pekařské výrobky	ADÉLKA a.s. ENPEKA a.s. PECUD v.o.d. Žandov Pekárna Racek, s.r.o.	ADVENI MEDICAL, spol.s r.o. HAVLÍK-OPAL,s.r.o. PENAM, a.s. TYČINKY s.r.o.	BEAS,a.s. JIZERSKÉ PEKÁRNÝ spol. s r.o. NOPEK, a.s.
Hotové pokrmy	HAMÉ s.r.o. Kunovice	SVOBODA – výroba domácích knedlíků s.r.o	
Těstoviny	Ramdam s.r.o.		
Alkoholické nápoje	RUDOLF JELÍNEK, a.s.		
Ryby a výrobky z nich	Bidfood Kralupy s.r.o	Rybářství Chlumec nad Cidlinou,a.s.	
Nealkoholické nápoje	Crystalis s.r.o.	FONTANA WATERCOOLERS, s.r.o	
Lahůdkářské výrobky	ATLANTIK PRODUKT Třešňák s.r.o. GASTRO-MENU EXPRESS a.s.	BONECO, a.s. ZÁRUBA FOOD, a.s.	DELIMAX a.,s
Vejsce a výrobky z nich	AG MAIWALD a.s.	Podnik pro výrobu vajec v Kosičkách, s.r.o.	ČESKÁ VEJCE, a.s.
Čokoláda a čokoládové bonbony	Carla spol. s r.o.	Zpracované ovoce a zelenina	HAMÉ s.r.o.Kunovice
Olejnata semena a výrobky z nich	AGRA GROUP, a. s. Farma Dřetovice Jiří Marek ROLS Lešany, spol. s r.o.	Agro Odersko, a.s. Hana Páchová LUPOFYT, s.r.o. UNIAGRIS Pěnčín, a.s.	ČESKÝ MÁK s. r. o. IREKS ENZYMA s.r.o. Pavel Obrdžálek Zemědělské družstvo Hněvošice
Krmiva	FIDES AGRO, spol. s r.o. Zemědělské služby Dynín, a.s.	ZENAP Trhové Sviny s.r.o. Zemědělské zásobování Plzeň a.s.	VKS Pohledští Dvořáci a.s.

V roce 2019 proběhla tři slavnostní předání certifikátů a to v rámci 226. Žofínského fóra věnovaného tématu: Současnost a perspektiva českého zemědělství, 230. Žofínského fóra s tématem: Potraviny a jejich kvalita z pohledu zákazníka, které se konalo dne 16. 10. 2019 a v rámci tradičního předvánočního setkání a předávání ocenění značky KLASA na Žofíne dne 21. 11. 2019.

Jednání hodnotící komise českých cechovních norem se konalo v roce 2019 třikrát (14. 2., 29. 5. a 20. 11. 2019). Členy hodnotící komise jsou zástupci vysokých škol, výzkumného ústavu, státních kontrolních orgánů, Ministerstva zemědělství ČR a Potravinářské komory ČR.

Cena Potravinářské komory ČR o nejlepší inovativní potravinářský výrobek

Dne 29. 7. 2019 byly vyhlášeny výsledky 6. ročníku soutěže „Cena PK ČR o nejlepší inovativní potravinářský výrobek“. Přihlašování výrobků do soutěže probíhalo v termínu od 31. března do 30. června 2019 a mohly se do ní přihlásit potravinářské společnosti, resp. jejich nové nebo významně zdokonalené výrobky, které byly uvedeny výrobcem na trh v posledních 3 letech. Ve stanoveném termínu se přihlásilo 21 společností s celkem 54 výrobky. Pro řádné přihlášení do soutěže bylo nutné dodat přihlášku, laboratorní analýzu výrobku nebo čestné prohlášení o výživové hodnotě výrobku a nakonec pro hodnocení také samotný výrobek. Všechny společnosti podmínky soutěže splnily. V přihlášce každý výrobce zvolil kategorii, do které inovativní výrobek přihlašuje. Výživové hodnoty nebyly poža-

dovány u mikropodniků. Přihlášené společnosti se lišily ve velikosti podniku od mikropodniků až po velké podniky

Jednání hodnotící komise 6. ročníku soutěže Cena Potravinářské komory ČR o nejlepší inovativní potravinářský výrobek se uskutečnilo dne 24. července 2019 od 9:30 hod. v sídle PK ČR.

Za členy hodnotící komise byli nominováni:

RNDr. Magdaléna Hrabcová, Ph.D.

Potravinářská komora České republiky

doc. MVDr. Josef Kameník, Ph.D., MBA

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno

doc. Ing. Lenka Kouřimská, Ph.D.

Česká zemědělská univerzita v Praze

Ing. Ivana Laknerová

Výzkumný ústav potravinářský Praha, v. v. i.

Ing. Irena Němečková, Ph.D.

Výzkumný ústav mlékárenský, s.r.o.

RNDr. Jana Olšovská, Ph.D.

Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, a.s.

Ing. Jan Pivoňka, Ph.D.

EUROFINS CZ, s.r.o.

doc. Ing. Aleš Rajchl, Ph.D.

Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

Ing. Alena Saláková, Ph.D.

Mendelova univerzita v Brně

Ing. Pavel Smetana, Ph.D.

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

MVDr., Ing. Dana Tříška

Ministerstvo zemědělství ČR

Pro rok 2019 byly provedeny změny v pravidlech a navrženy následující kategorie:

- a) reformulace roku
- b) bezpečnost a kvalita potravin
- c) potraviny pro zvláštní výživu

Hodnocení proběhlo ve dvou skupinách, a to ve skupině výrobců, kteří jsou mikro nebo malým podnikem, nebo výrobců, kteří jsou středním a velkým podnikem a to pro kategorie b) a c). V kategorii a) byly přihlášeny jen střední a velké podniky. Výrobky byly hodnoceny postupně podle kategorií a podle abecedního seznamu společností. V průběhu hodnocení komise přeřadila některé výrobky do jiných kategorií, než výrobce původně zvolil. Přehled kategorií s výrobky je v následujících tabulkách:

KATEGORIE A – REFORMULACE ROKU

- 1 Bidfood Czech Republic s.r.o.**
Surimi tyčinky Premium Nowaco
- 2 Emco spol. s r.o.**
Emco tyčinka s ořechem a proteinem bez přidaného cukru - kokos a mandle
- 3 Emco spol. s r.o.**
Emco tyčinka s ořechem a proteinem bez přidaného cukru - pistácie
- 4 Emco spol. s r.o.**
Emco super myslí bez přidaného cukru s jahodami
- 5 IREKS ENZYMA s.r.o.**
COUNTRY Mix /COUNTRY chléb

- 6 IREKS ENZYMA s.r.o.**
IREKS protein bread/Proteinový chléb
- 7 Nestlé Česko, s.r.o.**
ORION Granko ochucené kakaové
- 8 Nestlé Česko, s.r.o.**
ORION Banány v čokoládě
- 9 SEMIX PLUSO, s.r.o.**
Ovesná kaše pro děti s vápníkem, ovocem, bez lepku
- 10 SEMIX PLUSO, s.r.o.**
Ovesná kaše pro děti s vápníkem, čokoládou a banánem, bez lepku
- 11 SEMIX PLUSO, s.r.o.**
Lněné pečivo omega-3
- 12 Řeznictví H + H, s.r.o.**
Špekáčky extra 1978
- 13 Zeelandia spol. s r.o.**
Vícezrnný máslový mazanec non-E se záparou

KATEGORIE B – BEZPEČNOST A KVALITA POTRAVIN

- 1 COOC FOOD, s.r.o.**
Carbon
- 2 COOC FOOD, s.r.o.**
Jenom žito! BIO
- 3 IDC-FOOD, s.r.o.**
Kuskus s jablky a skořicí
- 4 IDC-FOOD, s.r.o.**
Kuskus s medvědí česnekem
- 5 IDC-FOOD, s.r.o.**
Kuskus s lyofilizovaným ovocem a kokosem
- 6 IDC-FOOD, s.r.o.**
Kuskus se sušenými rajčaty
- 7 Kitl s.r.o.**
Kitl Syrob okurka Bio
- 8 Kmotr – Masna Kroměříž, a.s.**
Kmotrovky uherákové
- 9 Lesaffre Česko, a.s.**
Celozrnný žitný kvas Bio
- 10 MLÝN PERNER SVIJANY, spol. s r.o.**
Špaldová celozrnná mouka hladká
- 11 MLÝN PERNER SVIJANY, spol. s r.o.**
Špaldová mouka hladká
- 12 MLÝN PERNER SVIJANY, spol. s r.o.**
Žitná celozrnná hladká mouka
- 13 PENAM, a.s.**
Toastis světlý
- 14 PENAM, a.s.**
Toastis tmavý
- 15 PENAM, a.s.**
Večerní banketky
- 16 PENAM, a.s.**
Sporty pečivo
- 17 PENAM, a.s.**
Chléb quinoa
- 18 SEMIX PLUSO, s.r.o.**
Staročeský žitný perník
- 19 Soběslavská pekárna s.r.o.**
Datlový chléb
- 20 Tilapia s.r.o.**
NIGER – rybí klobása
- 21 Tilapia s.r.o.**
MALAWI – uzený fileť sumečka afrického
- 22 Tilapia s.r.o.**
BURUNDI – rybí párky
- 23 UNILEVER ČR, spol. s r.o.**
Míša protein tvaroh
- 24 UNILEVER ČR, spol. s r.o.**
Hellmann's Mayo vegan sauce

- 25 UNILEVER ČR, spol. s r.o.**
Knorr Středomořský kuskus s rajčaty a cuketou
- 26 UNILEVER ČR, spol. s r.o.**
Hellmann's kečup jemně pálivý

KATEGORIE C – POTRAVINY PRO ZVLÁŠTNÍ VÝŽIVU

- 1 ADVENI MEDCAL., spol. s r.o.**
Biscuits and cookies - bezlepková směs
- 2 ADVENI MEDCAL., spol. s r.o.**
Bezlepkový chléb DELIKATES semínkový
- 3 Bidfood Czech Republic s.r.o.**
Nowaco rybí prsty bez lepku
- 4 COOC FOOD, s.r.o.**
Red velvet muffin bezlepkový
- 5 Hollandia Karlovy Vary, s.r.o.**
Jogurt bílý bez laktózy

- 6 Hollandia Karlovy Vary, s.r.o.**
Jogurt jahodový bez laktózy
- 7 Hollandia Karlovy Vary, s.r.o.**
Jogurt borůvkový bez laktózy
- 8 Sense Coco s.r.o.**
Bio kokosový jogurt Curo
- 9 Sense Coco s.r.o.**
Bio kokosový jogurt Erato
- 10 Bezlepková pekárna Liška, s.r.o.**
Liškovy sýrové krekry
- 11 Bezlepková pekárna Liška, s.r.o.**
Bezlepkový bochník Šumava
- 12 SEMIX PLUSO, s.r.o.**
Ovesný hrníček perníkový, bez lepku
- 13 SEMIX PLUSO, s.r.o.**
Ovesný hrníček s jablky a skořicí, bez lepku

- 14 SEMIX PLUSO, s.r.o.**
Ovesný hrníček čokoládový, bez lepku
- 15 SEMIX PLUSO, s.r.o.**
Proteinový koktejl s kávou

Cena Potravinářské komory ČR za nejlepší inovativní výrobek byla za rok 2019 odbornou porotou udělena následovně:

Reformulace roku

(v kategorii se zúčastnily jen střední a velké podniky)

jako nejlepší výrobek byl vyhodnocen:

SEMIX PLUSO, s.r.o.

Lněné pečivo omega-3

dále byly oceněny společnosti s výrobky:

Emco spol. s r.o. – Emco tyčinka s ořechem a proteinem bez přidaného cukru – kokos a mandle

Emco spol. s r.o. – Emco tyčinka s ořechem a proteinem bez přidaného cukru - pistácie

Emco spol. s r.o. – Emco super myslí bez přidaného cukru s jahodami

Nestlé Česko, s.r.o. – ORION Granko ochucené kakaové

SEMIX PLUSO, s.r.o. – Ovesná kaše pro děti s vápníkem, ovocem, bez lepku

SEMIX PLUSO, s.r.o. – Ovesná kaše pro děti s vápníkem, čokoládou a banánem, bez lepku

Řeznictví H + H, s.r.o. – Špekáčky extra 1978

Zeelandia spol. s r.o. - Vícevrstvý máslový mazanec non-E se záparou

Bezpečnost a kvalita potravin

MIKROPODNIK A MALÝ PODNIK

jako nejlepší výrobek byl vyhodnocen výrobek:

Tilapia s.r.o.

NIGER – rybí klobása

dále byly oceněny společnosti s výrobky:

IDC-FOOD, s.r.o. – Kuskus s jablky a skořicí

IDC-FOOD, s.r.o. – Kuskus s lyofilizovaným ovocem a kokosem

Kitl s.r.o. – Kitl Syrob okurka Bio

MLÝN PERNER SVIJANY, spol. s r.o. – Špaldová celozrnná mouka hladká

MLÝN PERNER SVIJANY, spol. s r.o. – Žitná celozrnná hladká mouka

Soběslavská pekárna s.r.o. – Datlový chléb

Tilapia s.r.o. – MALAWI – uzený filet sumečka afrického

Tilapia s.r.o. – BURUNDI – rybí párky

STŘEDNÍ A VELKÝ PODNIK

jako nejlepší výrobek byl vyhodnocen výrobek:

Kmotr – Masna Kroměříž, a.s.

Kmotrovky uherákové

dále byly oceněny společnosti s výrobky:

Lesaffre Česko, a.s. – Celozrnný žitný kvas Bio

PENAM, a.s. – Chléb quinoa

UNILEVER ČR, spol. s r.o. – Knorr Středomořský kuskus s rajčaty a cuketou

Potraviny pro zvláštní výživu

MIKROPODNIK A MALÝ PODNIK

jako nejlepší výrobek byl vyhodnocen výrobek

ADVENI MEDCAL., spol. s r.o.

Biscuits and cookies - bezlepková směs

dále byly oceněny společnosti s výrobky:

ADVENI MEDCAL., spol. s r.o. – Bezlepkový chléb DELIKATES semínkový

Bezlepková pekárna Liška, s.r.o. – Liškovy sýrové krecky

Bezlepková pekárna Liška, s.r.o. – Bezlepkový bochník Šumava

STŘEDNÍ A VELKÝ PODNIK

jako nejlepší výrobek byl vyhodnocen výrobek

Hollandia Karlovy Vary, s.r.o.

Jogurt bílý bez laktózy

dále byly oceněny společnosti s výrobky:

Hollandia Karlovy Vary, s.r.o. – Jogurt jahodový bez laktózy

Hollandia Karlovy Vary, s.r.o. – Jogurt borůvkový bez laktózy

SEMIX PLUSO, s.r.o. – Ovesný hrníček perníkový, bez lepku

SEMIX PLUSO, s.r.o. – Ovesný hrníček s jablky a skořicí, bez lepku

SEMIX PLUSO, s.r.o. – Ovesný hrníček čokoládový, bez lepku

„Rok 2019 byl opět bohatý na výrobky. Výrobci přihlásili velmi zajímavé výrobky, je vidět, že zájem výrobců o inovace stále trvá a že zejména roste zájem se se svými výrobky pochlubit. Těší nás, že je soutěž mezi výrobci stále populární a že výrobci pochopili, jaké možnosti přináší.“, řekl ředitel pro programování a strategii Potravinářské komory ČR Ing. Miroslav Koberna, CSc., který certifikáty oceněným společnostem slavnostně předá u příležitosti konání Žofinské fóra v říjnu 2019.

Vítězové v uvedených kategoriích obdrželi certifikáty k „Geně PK ČR za nejlepší inovativní potravinářský výrobek“ podle konkrétní kategorie. Ostatní zúčastněné společnosti obdržely certifikát za účast. Společnosti, které se

umístily na oceněném místě, získaly balíček mediální propagace (propagace společnosti a výrobků v tištěných a internetových médiích), propagaci na veletrhu Země živitelka 2019 a poukaz k účasti jednoho zástupce společnosti na mezinárodním veletrhu potravin a nápojů ANUGA v Kolíně nad Rýnem ve dnech 5.–9. 10. 2019. Pro mikropodniky společnost EUROFINS CZ, s.r.o. poskytne stanovení výživových údajů podle platné legislativy na oceněné výrobky. Výrobci, kteří mohou využívat logo „Reformulace roku“, budou moci své výrobky prezentovat na nadcházejících akcích Platformy pro reformulace. Certifikáty všem oceněným společnostem byly předány na 230. Žofinském fóru dne 16. 10. 2019.

Český výrobek – garantováno Potravinářskou komorou

Všechny smlouvy byly ukončeny v září 2019 v souladu s platnou legislativou a přechodným obdobím 3 let. Nové smlouvy jsou podepisovány se společnostmi, které projevily i nadále zájem o značku a splňují podmínky dané v zákoně o potravinách pro označení „česká potravina“.

CZ Testy

V roce 2019 bylo zorganizováno 14 testů potravin včetně 4 testů společných se SZIF. Většina testů byla naplánována a výběr potravin byl konzultován se sekcemi nebo svazy. Byly otestovány následující potraviny: lovecké salámy, grilovací klobásy, šunky nejvyšší jakosti, tavené sýry, dršťkové polévky, vlašské a lískové ořechy, mazance, bílé jogurty, smetanové jogurty, žitné chleby, brambory, vánoční cukroví, tučné tvarohy a paštiky.

Projekt Hravě žij zdravě

V roce 2019 byl spuštěn na www.soutez.hravezijzdrave.cz již 13. ročník interaktivního kurzu zdravého životního stylu Hravě žij zdravě. Primární cílovou skupinou projektu jsou žáci základních škol. Sekundární skupinou, na kterou projekt cílí, jsou pak pedagogové základních škol, kteří jsou důležitým článkem, zejména motivačním a komunikačním. Projekt v neposlední řadě oslovuje také rodiče nebo odbornou veřejnost. Soutěžní část kurzu je určena pouze žákům pátých tříd, nesoutěžně však kurz může absolvovat kdokoli.

Hlavním cílem projektu „Hravě žij zdravě“ je pomocí internetového kurzu hravou formou poskytnout informace, změnit postoje a chování žáků v oblasti příjmu a výdeje energie, tj. snaha změnit nevhodné stravovací návyky, zlepšit pitný režim a zvýšit pohybovou aktivitu u dětí a tím preventivně působit proti vzniku nadváhy a obezity. Jeho výjimečnost spočívá ve spojení teoretických poznatků s praktickými. Přestože se jedná o internetový kurz, práce na počítači nezabere žákům více jak 15 minut denně. Kurz je koncipován jako soutěž třídních kolektivů, což pozitivně hodnotí jak pedagogové, tak žáci. O oblíbenosti kurzu svědčí i to, že v průběhu dvanácti let oslovil zhruba 80.000 žáků

základních škol. Odbornými garanty 13. ročníku bylo sdružení STOB PhDr. Ivy Málkové.

V roce 2019 proběhla odborná revize jednotlivých lekcí a náplň podle názoru odborníků není nutná. Od září 2019 do ledna 2020 proběhl 13. ročník soutěžní části kurzu, do kterého se zapojilo 2 656 dětí ze 152 tříd z celé České republiky. Registrace učitelů začala 9. září 2019 a registrace žáků 23. září 2019. Pro registrované učitele byla vytvořena soutěž na facebooku. Nejvíce registrovaných tříd bylo z kraje Ústeckého, Moravskoslezského a Středočeského. Vítěznou třídou se stala 5.A Základní školy Komňa ze

Zlínského kraje, druhé místo obsadila 5.A Základní školy Tři sekery z Karlovarského kraje. Základní škola Dobříkov z Pardubického kraje se umístila na 3. místě.

Žáci vítězných tříd obdrželi ceny v podobě baťohů a dárkového balíčku od společnosti INTERLACTO spol. s r.o., MADETA a. s., efko CZ s.r.o., BONECO a. s. Zhruba polovina škol se podařilo předat ceny ještě před uzavřením škol dne 11. března 2020. U ostatních škol byly ceny předány pouze učitelům, případně odeslány přes PPL. Učitelé dostali dárkovou poukázku do prodejny sportovních potřeb.

Kraj	Město	Škola	Třída
Zlínský	Bojkovice	Základní škola Komňa	5.A
Karlovarský	Tři Sekery 79	Základní škola	5.A
Pardubický	Vysoké Mýto	Základní škola Dobříkov	5.FAJN
Jihomoravský	Bílovice nad Svitavou	Základní škola Kanice	5.A
Olomoucký	Černošín 56	Základní škola	5.A
Moravskoslezský	Razová 353	Základní škola	5.A
Ústecký	Bechlín 46	Základní škola	5.A
Jihočeský	Jarošov nad Nežárkou 136	Základní škola	5.A
Plzeňský	Rokycany	Základní škola ulice Míru	5.B
Vysočina	Náměšť nad Oslavou	Základní škola Vícenice u Náměště n/O	5.A
Královéhradecký	Lovčice 73	Základní škola	5.A
Středočeský	Bohutín 37	Základní škola	5.A
Hlavní město Praha	Praha 6 - Dejvice	Základní škola Hanspaulka, Sušická	5.C

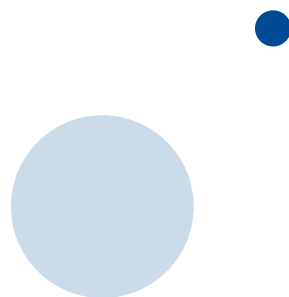

ZŠ Lovčice

ZŠ Jarošov nad Nežárkou

Potravinářská komora ČR počítá s podporou kurzu Hravě žij zdravě i v následujícím období. Zahájení dalšího ročníku soutěže je plánováno, jako každoročně, na začátek září 2020. Ze strany členů PK ČR uvítá jakoukoliv podporu.

ZŠ Dobříkov

PROJEKTY S FINANČNÍM PŘÍSPĚVKEM EU

Ing. Dana Gabrovská, Ph.D.

Program HORIZON 2020

No. 693845

EU-MERCI

Evropské koordinované metody a postupy založené na reálných případech pro účinné zavádění politik a opatření na podporu energetické účinnosti v průmyslu

Koordinovaně podporovat růst energetické účinnosti průmyslových procesů je hlavním cílem projektu. K dnešnímu dni již byly vyvinuty metody a nástroje pro pomoc průmyslu EU při účinné implementaci zlepšení energetické účinnosti a monitorování úspor energie při aplikaci směrnice 2012/27/EU. Zpracovaná metodika vychází z analýzy tisíce projektů zavádějících reálně energetickou účinnost, v souladu se současnými energetickými politikami a opatřeními v různých členských státech, a zabývající se desítkami různých průmyslových sektorů a procesů. Řešení energetické účinnosti bude stanoveno podle dohodnutých kritérií týkajících se žádostí, postupů a technologií: nejlepších praxí, algoritmů a postupů posuzování účinnosti, jež budou odvozeny, harmonizovány a standardizovány. EU-MERCI (s doporučeními a specifickým sdílením aktivit) bude mimo jiné pomáhat politikům a veřejným institucím při posuzování účinnosti a transparentnosti mechanismů, poskytující jim také obraz o technologiích a zlepšení účinnosti ve vztahu k motivaci.

Zhotovena byla srovnávací zpráva týkající se technických specifikací EEOs (schémata závazků energetické účinnosti, například bílé certifikáty v Itálii) a alternativních opatření týkajících se směrnice o energetické účinnosti 2012/27/EU. Hlavní opatření realizovaná v 29 členských státech byla analyzována se zvláštním zaměřením na rozdíl politik a typ přijatých schémat. Až dosud jen 16 členských zemí promítlo data z EEOs do oblasti průmyslu, někdy jsou kombinovány s jinými druhy opatření (např. fiskální, normativní opatření, nebo opatření založená na informačních a školících strategiích). Analýza se zaměřila na požadavky různých schémat, deklarované metody pro výpočty úspor energie a přístupy monitoringu energetické účinnosti. Tyto prvky jsou velmi důležité, jsou kritickými aspekty pobídek a finanční podpory. Ve skutečnosti 19 členských zemí ustavilo opatření pro tyto dotace. Avšak metody stanovení a vykazování dosažených úspor energie a požadavky na ověřování a kontrolu jsou v jednotlivých členských zemích velmi odlišné. Tato zpráva je stěžejní publikací v projektu EU-MERCI, která se věnuje správné praxi pro energetickou účinnost v průmyslovém sektoru.

Další zprávy se zaměřují na zavedená opatření a překážky, jimž čelí podniky v průmyslovém sektoru na evropské úrovni. Pro veřejnost byla uveřejněna databáze ke správné praxi v průmyslu, což umožní ukázat opatření zavedená evropskými společnostmi v posledních letech. V roce 2017 byla zrealizována řada seminářů k projektu. Průmysl tak získává informace, jak uchopit existující příležitosti.

Program HORIZON 2020

No. 773400

SEAFOODTOMORROW

Zvýšení dietních vlastností mořských plodů s aspektem na výživu, bezpečnost a udržitelnost pro budoucí spotřebitele

Projekt SEAFOODTOMORROW získal finanční prostředky z programu Evropské unie pro výzkum a inovace Horizon 2020. V konsorciu 35 partnerů z 18 evropských zemí projekt koordinuje Instituto Português do Mar e da Atmosfera (IPMA), Portugalsko.

SEAFOODTOMORROW se zaměřuje od svého oficiálního zahájení v listopadu 2017 na validaci a optimalizaci komerčních řešení s cílem zlepšení socioekonomického, sociálního rozvoje a environmentální udržitelnosti produkce a zpracování mořských živočichů, přičemž přispívá ke kvalitě produktů a bezpečnosti. Aktivita se zaměřuje na udržitelnou produkci a zpracování výživných, bezpečných mořských produktů prostřednictvím demonstrace a prvního uplatnění ekologicky inovativních, trvale udržitelných řešení na mořské a potravinářské produkty pocházející z akvakultury. Návrh zohlední dopady v různých regionech a populační segmenty, jakož i specifika různých druhů mořských živočichů. Činnosti budou mimo jiné zahrnovat využití vedlejších produktů z agro a mořských živočichů pro rozvoj udržitelných zdrojů akvakultury, umožňující

výrobu produktů na míru pro spotřebitele, obohacených o specifické základní živiny, posouzení proveditelnosti náhražek soli v mořských plodech, ověření jejich stravitelnosti, atraktivitu funkčnosti a výživy mořských plodů pro seniory a mládež, validaci strategie prevence/odstranění nečistot z mořských produktů a optimalizaci mimo jiné senzory a biosenzory pro hodnocení bezpečnosti. Konsorcium očekává posílení širšího využívání ekologicky inovativních řešení v důsledku většího počtu uživatelů, vyšší viditelnosti těchto inovativních řešení, vytvoření trhů a zvýšení jejich úrovně, dostupnost zdravějších mořských živočichů s cílem zlepšit stravu a zdraví spotřebitelů. Konsorcium je postaveno na interdisciplinárních výzkumných týmech 19 výzkumných a vývojových institucí, proslulých špičkovým aplikovaným technologickým rozvojem a soudržnými vazbami z předchozích financovaných projektů, spolupráci (např. FP7 ECsafeSEAFOOD), tudíž s předpokladem přínosných výstupů.

Navíc se na plnění cílů, validace a optimalizace projektu podílí konsorcium 4 mezinárodních potravinářských asociací a 13 malých a středních podniků s různorodými pohledy řešení. Pracovní balíčky se v průběhu 36 měsíců běhu projektu zaměřují na hledání ekologicky inovativních řešení pro udržitelnou výrobu mořských produktů (WP1), ekologicky inovativní řešení pro udržitelné zpracování mořských produktů (WP2), přínos k hodnocení rizik (WP3), trh, přijatelnost, udržitelnost a demonstrace (WP4), autentizaci mořských ryb, sledovatelnost, označování a certifikace

(WP5), komunikaci, šíření a využití (WP6), řízení projektu (WP7) a etické požadavky (WP8).

SEAFOODTOMORROW, se silným zaměřením na inovace, spolupracuje přímo s uznávanými odborníky z průmyslu a inovačními institucemi s osvědčenými záznamy. V rámci projektu byly zavedeny struktury řízení znalostí, které zajistí, že inovační řešení projektu budou převedena na příslušné koncové uživatele v odvětví výroby a zpracování mořských produktů. S využitím tohoto komplexního přístupu SEAFOODTOMORROW nabízí silné a transdisciplinární partnerství, které se zabývá problematikou zabezpečení potravin tím, že hledá inovativní řešení pro mořské plody a související environmentální otázky.

No. 847040**ICCEE****Zlepšení energetické účinnosti v dodavatelských řetězcích pro výrobce mražených potravin (MSP)**

Projekt podporuje poskytování účinnějších schémat podpor, s ohledem na ustanovení čl. 7 směrnice 2012/27/EU pro schémata energetické účinnosti k EEO.

Projekt ICCEE, financovaný z programu HORIZON 2020 (Podprogram budování kapacit na podporu provádění energetických auditů LC-SC3-EE-8-2018-2019), je 36 měsíční projekt s oficiálním zahájením plnění 1. září 2019. Vedle 13 partnerů projektu z Nizozemí, Itálie, Německa, Španělska, Belgie, Řecka a Rumunska je projekt koordinován Università degli Studi di Brescia (Itálie).

Cílem projektu ICCEE je usnadnit malým a středním podnikům (MSP) v řetězcích sektoru mražených potravin realizaci opatření k energetické účinnosti (EEM) po vykonání energ. auditů u dodavatelských řetězců. Zaměření na řetězec mražených potravin a nápojů v tomto odvětví je způsobeno značnými energetickými požadavky (chlazená přeprava, zpracování a skladování), s velkým potenciálem úspor. Implementace holistického přístupu, přesun z per-

spektivy jedné společnosti na hodnocení řetězce, vede k zvýšeným příležitostem EEM. Pro umožnění aktualizace EEM bude ICCEE a) zavádět a používat analytický nástroj energetické účinnosti na podporu a usnadnění rozhodování na různých organizačních úrovních společnosti, a b) vybuduje personální program zaměřený na zaměstnance, příslušné zúčastněné strany a komunitu věnovanou podpoře změny energetické kultury v sektoru.

Realizovatelnost EEM bude hodnocena na základě ekonomických, environmentálních a sociálních dopadů zahrnujících celý jejich životní cyklus a celý dodavatelský řetězec. Neenergetické přínosy a behaviorální aspekty budou také řešeny, stejně tak posouzena doporučení týkající se systémů financování pro malé a střední podniky. První část školení díky spolupráci asociací v konsorciu osloví 300 společností prostřednictvím 20 národních seminářů. Na 4 seminářích bude vyškoleny 32 společností. V posledním kroku ICCEE zahájí e-learning kurzy, které budou k dispozici i po ukončení projektu a osloví dalších 64 společností. ICCEE přinese úsporu primární energie (118 GWh/rok), zvýší investovaný kapitál do udržitelné energie (64 milionů €) a sníží emise skleníkových plynů (40 376 tun CO₂/rok). Činnosti zaměřené na budování kapacit umožňují zvýšit podíl zúčastněných stran ve znalosti a posílení jejich

energetické kultury (2000 lidí). Výsledky ICCEE budou také podporovat tvůrce politiky v definování tímto „nedefinované“ politiky v sektoru.

V průběhu příštích 35 měsíců se PK ČR aktivně zapojí na plnění především v rámci pracovního balíčku (WP) 2, WP 4 a WP 5.

WP2 bude zahrnovat analýzy a modely/algoritmy, na nichž rámec nástroje podpory k rozhodování pro potravinářský a nápojový sektor bude založen. Jedná se o následující:

1. analýza zájmových dodavatelských řetězců se zaměřením na energetickou spotřebu v různé výrobě a logistických fázích na pozadí charakterizující dodavatelský řetězec (tj. stávající smlouvy mezi partnery s dodavateli energie),
2. modelování klíčových aspektů pro hodnocení opatření na zvýšení energetické účinnosti (tj. úspory energie, vyhodnocení životního cyklu a finanční náročnost, neenergetické benefity, behaviorální aspekty),
3. vývoj a testování optimalizačních algoritmů potřebných pro vývoj nástroje.

V rámci WP4 budou zrealizována školení zaměstnanců a programy budování kapacit k zlepšení:

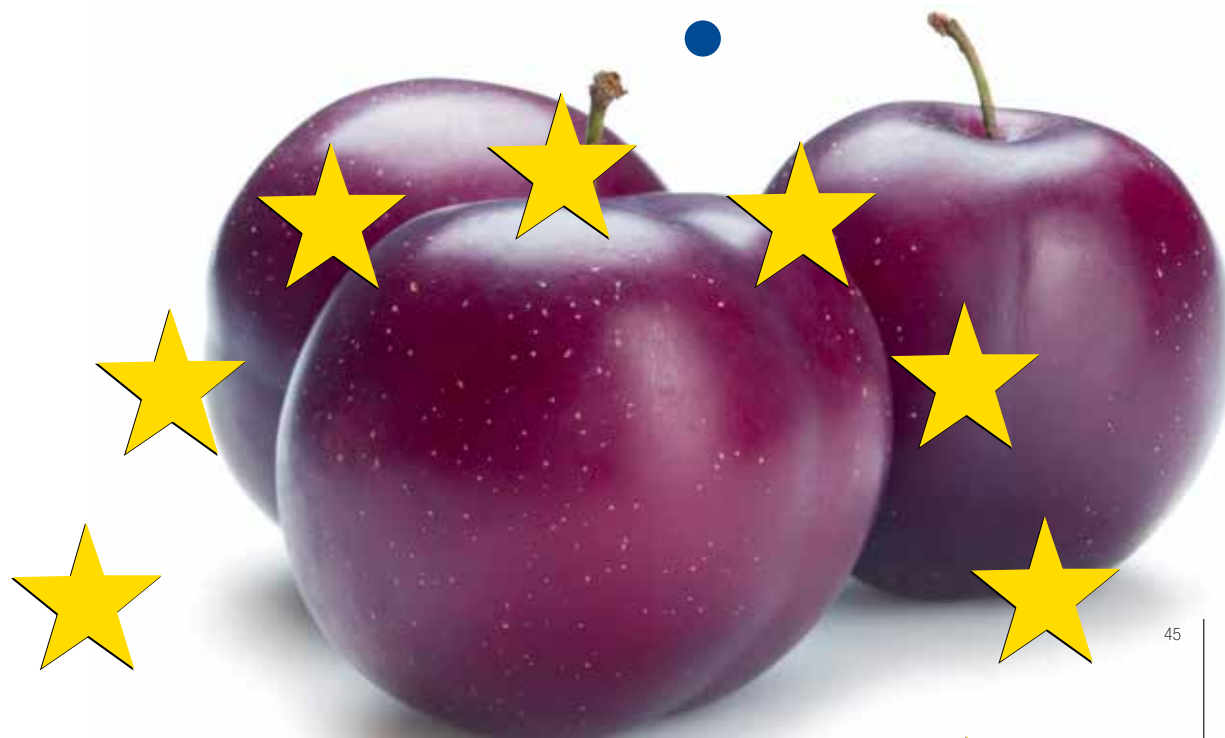
- firemní politiky směřující k energetické účinnosti,
- energetické kultury (motivace, změna chování, zmírnění vnímaných rizik a bariér) a
- iniciativy udržitelného dodavatelského řetězce.

Cílem WP5 bude zajistit:

- efektivní a přesvědčivou komunikaci s příslušnými zúčastněnými stranami;
- dostupnost účinných nástrojů šíření, jako jsou webové stránky, informační bulletiny, konference a příručky, které zajistí využití výsledků projektu ICCEE;
- použití nástroje vyvinutého v rámci WP3 s následnou verifikací v rámci WP4, k rozšíření jeho použití na další dodavatelské řetězce a sektory;
- účinnou podporu vzdělávací akce s rozvojem vzdělávací platformy a účinného účastníka k zapojení do projektových aktivit;
- rozšířený dopad projektu vytvořením průmyslové informační síťové platformy.

Díky aplikaci konsorcia národních potravinářských federací SP.ES má PK ČR velkou šanci naplnit roli partnera od roku 2020 v následovných výzvách programu HORIZON 2020:

- RUR-05-2020 “Connecting consumers and producers in innovative agri-food supply chains”, H2020-SFS-2018-2020 “Biodiversity in action: across farmland and the value chain”,
- FNR 08-2020 “Supporting the food safety systems of the future”.

Komunikace a vnější vztahy

Bc. Kristina Tomanová

”

...v průběhu roku 2019
se komunikace Potravinářské
komory soustředila zejména
na diskuzi o Zákonu o významné
tržní síle...

Potravinářská komora ČR informuje pravidelně o své činnosti, postojích, názorech a stanoviscích nejen zástupce sdělovacích prostředků, ale také odbornou laickou veřejnost. V průběhu roku 2019 se komunikace Potravinářské komory soustředila zejména na diskuzi o Zákonu o významné tržní síle, projednávání Zákonu o potravinách a tabákových výrobcích, a také Zákonu o obalech a novelu zákona o odpadech. V neposlední řadě také dvojí kvality potravin, ovlivnění produkce potravin přetrvávajícím suchem a nižší úrodou, a významu krátkých dodavatelských řetězců.

Potravinářská komora ČR informuje pravidelně o své činnosti, postojích, názorech a stanoviscích nejen zástupce sdělovacích prostředků, ale také odbornou laickou veřejnost. V průběhu roku 2019 se komunikace Potravinářské komory soustředila zejména na diskuzi o Zákonu o významné tržní síle, projednávání Zákonu o potravinách a tabákových výrobcích, a také Zákonu o obalech a novelu zákona o odpadech. V neposlední řadě také dvojí kvality potravin, ovlivnění produkce potravin přetrvávajícím suchem a nižší úrodou, a významu krátkých dodavatelských řetězců.

Díky rozšíření obsahové náplně oficiálních webových stránek Komory (www.foodnet.cz), ale i zlepšením jejich propagace a vkládáním aktuálních informací i nadále rostl počet jejich návštěvníků. Vyšší návštěvnost jsme zaznamenali na webových stránkách České technologické platformy pro potraviny (www.ctpp.cz) i společnosti FOODSERVIS, s. r. o. (www.foodservis.cz). Potravinářská komora byla také více aktivní na sociálních sítích, primárně na Facebooku, což se také projevilo vyšší návštěvností a sledovaností jejího profilu. Rovněž webové stránky – www.vyrobci.foodnet.cz, které obsahují seznam a údaje o potravinářských výrobcích a jejich produktech podle regionů i podle značek kvality a stránky www.ceskapotravina.net s informacemi výhradně o českých potravinách a jejich výrobcích, novinách na trhu i o značkách Český výrobek – garantováno PK ČR, KLASA a Regionální potravina, si našly za krátkou dobu své existence řadu návštěvníků a příznivců. Návštěvnost výrazně vzrostla také na webových stránkách s informacemi o cechovních normách dostupné na <http://www.cehovninormy.cz>, kde jsou informace o cechovních nor-

mách – nových i stávajících, které pro potravinářské výrobky stanovují kvalitativní parametry a nadstandardní charakteristiky, jimiž se daný výrobek liší od jiných srovnatelných výrobků uváděných na trh.

Zprávy o činnosti, seminářích a akcích Potravinářské komory, stejně jako tiskové zprávy a stanoviska jsou pravidelně publikovány v médiích zaměřených na potravinářství (Svět potravin CZ Test, Retail Info Plus, Zboží & Prodej apod.), ale i v odborných týdenících Euro, Ekonom, denících (E15. idnes.cz), deníku Právo a zpravodajských televizí.

V roce 2019 byla PK ČR pravidelně citována ve zprávách ČTK i v ostatních médiích, převážně denících – Právo, MF Dnes, Lidové noviny, Hospodářské noviny, které vycházely z vydaných tiskových zpráv. Zástupci Komory se ročně účastní více než 70 akcí, rozhovorů v televizi, v radiu, konferencí či seminářů, kde prezentují názory a stanoviska Potravinářské komory ČR. V průběhu roku 2019 se rovněž v pravidelných měsíčních intervalech konaly také setkání s novináři, na kterých se prezentovaly především zprávy z výborů PK ČR, ale také výsledky testů potravin a aktuální problémy či otázky potravinářského sektoru.

V roce 2019 pokračovala pravidelná spolupráce s deníkem Právo, kde Potravinářská komora ČR v průběhu roku v sobotním vydání deníku formou celostránkových článků informovala o značce Český výrobek – garantováno PK ČR, o českých cechovních normách i o jednotlivých oceněných produktech, ale i o jejich producentech. Navíc bylo možné v průběhu roku uveřejňovat na stránkách deníku Prá-

vo komentáře a úvahy zástupců PK ČR k aktuálnímu dění v legislativě i v celém potravinářském průmyslu. V rámci spolupráce s deníkem Právo jsou rovněž pravidelně uveřejňovány testy potravin publikované ve Světě potravin – CZ testu. Vzhledem k úspěchu této úzké spolupráce předpokládáme, že bude pokračovat i v následujícím roce.

Od 15. listopadu do 20. prosince 2019 byl na ČT 2 odvysílána již třetí řada šestidílného seriálu Boží dar – příběhy českých potravin s díly Burčák, Kozí jogurt, Slunečnicový olej, Tvrdý sýr, Cibule a Vánočka. Seriál, který vznikl za finanční podpory Ministerstva zemědělství, se opět setkal s velmi pozitivním ohlasem u diváků České televize a zvyšující se sledovaností, proto se předpokládá jeho pokračování i v roce 2020.

Potravinářská komora ČR se zúčastnila mezinárodního zemědělského a potravinářského veletrhu Země živitelka v Českých Budějovicích ve dnech 22. 8. – 27. 8. 2019. Prodejní expozice Komory byla koncipována jako otevřená pro členy i zájemce o potravinářskou problematiku. Jako v minulých letech, probíhaly na Zemi živitelce ochutnávky výrobků našich členů, kterým byla propůjčena značka kvality KLASA, ale i výrobků s oceněním Česká cechovní norma. Zároveň se v expozici PK ČR prezentovali úspěšné společnosti, které pro své výrobky získaly Cenu prezidenta PK ČR za inovace. Jsme samozřejmě připraveni v této formě prezentací našich členů pokračovat při různých příležitostech i nadále.

Česká technologická platforma pro potravinu

Ing. Miroslav Koberna, CSc.
místopředseda řídicího výboru

”

...Česká technologická platforma pro potraviny (ČTPP) ustavená v roce 2006 sdružuje průmyslové podniky, sektorové organizace, prvovýrobce, výzkumné instituce, spotřebitelské organizace a orgány veřejné správy za účelem vytváření společných vizí, zejména pro výzkum, v potravinářském sektoru...

ČTPP od počátku vychází z aktivit a cílů Evropské technologické platformy FOOD FOR LIFE, jejímž je Potravinářská komora ČR zakládajícím členem a mezi které patří:

- podporovat udržitelný, úspěšný a konkurenceschopný český agro-potravinářský průmysl;
- zajišťovat širší zaměstnanost a podnikatelské příležitosti pro Českou republiku a celou Evropu;
- zajišťovat, aby se zdravá volba stala pro spotřebitele snadnou volbou;
- poskytovat oporu regulaci a podporovat vytváření politiky na národní i regionální úrovni;
- přispívat k udržitelnému rozvoji v tuzemsku i v Evropě;
- rozšiřovat schopnost českého a evropského agro-potravinářského průmyslu vytvářet a využívat tržní segmenty, které jsou méně citlivé na cenovou konkurenci;
- podporovat přístup „Od farmy po vidličku“ přidávající hodnotu podél potravinového řetězce.

Kromě toho patří mezi cíle zajišťovat účinnou a udržitelnou interakci mezi všemi zainteresovanými stranami, prezentovat nově definovaný Strategický výzkumný a inovační plán (SRIA) pro inovační potravinářskou výrobu, nabízet plán implementace, který bude zahrnovat mobilizaci zdrojů na podporu celoevropského výzkumu, školení, vzdělávání a šíření poznatků na bázi spolupráce, vytvářet u spotřebitelů větší důvěru v potraviny a potravinářské výrobky, významně snižovat náklady na potraviny přispívající ke zlepšení zdraví populace, rozšiřovat dlouhodobé pracovní příležitosti v rámci českého a evropského potravinářství.

K naplňování těchto cílů přijímá ČTPP každoročně plán práce, jehož obsahem je naplňování společné vize České

technologické platformy pro potraviny spolu s dalšími zainteresovanými stranami z agro-potravinářského průmyslu a souvisejících odvětví, včetně maloobchodu, výzkumných institucí, regulačních orgánů a spotřebitelských organizací. Dlouhodobý akční plán vycházející z této vize zahrnuje veřejné a soukromé aktivity na poli výzkumu a vývoje, školení, výuky, budování kapacit, řízení inovací a požadovaných zařízení. ČTPP pracuje s rozsáhlými komunikačními aktivitami se všemi zainteresovanými členy i nečleny platformy (instituce, firmy apod.) a se spotřebiteli s cílem sjednocení informací a doporučení pro spotřebitele. ČTPP podporuje výzkum, který zvýší důvěru spotřebitele k potravinám, sníží národní a regionální výdaje na zdravotnictví, přispěje k výrobě potravin, která je ekonomicky, ekologicky i sociálně udržitelná. ČTPP se v tomto směru opírá o komunikační nástroje, kterými jsou její webové stránky, časopis Svět potravin, Poradenské centrum projektů a Skupina pro efektivní komunikaci. Aktivní je rovněž v oblasti účasti na schvalovacích, administrativních a rozhodovacích procesech spojených s podporou podnikání a výzkumu poskytovanou státními a jinými institucemi.

Současný stav

V oblasti výzkumu navazuje ČTPP na priority stanovené Evropské technologické platformy (ETP) „FOOD FOR LIFE“, která stanovila obecný rámec pro potravinářský výzkum do roku 2020. Obsah jednotlivých dokumentů ČTPP se postupně objevuje v řadě strategických záměrů a zásadní je, že se stává partnerem řady významných institucí a jako neopomínutelný partner vystupuje např. také v koncepci zemědělství a potravinářství.

Díky národní podpoře poskytované ČTPP ministerstvem zemědělství od roku 2008 se daří realizovat publikační a komunikační výstupy. Kromě ucelené řady materiálů ETP a ČTPP byla publikována řada materiálů pracovních skupin a ČTPP sama se propaguje zejména v časopise Svět potravin, v němž má prostor pro informování nejširší veřejnosti o své činnosti. Významný byl i podíl v účasti na seminářích a konferencích v průběhu roku, který trvale zvyšuje povědomí o ČTPP u relevantních osob stejně tak jako informace zajišťované na samostatných webových stránkách ČTPP na adrese www.ctpp.cz.

ČTPP aktivně spolupracuje s odborem pro vědu a výzkum ministerstva zemědělství v rámci Koncepce zemědělského výzkumu a při realizaci rezortního výzkumného programu Země (2017–2025) i s Akademií zemědělských věd a podílela se na formulování priorit a směrů potravinářského výzkumu, které byly ministerstvem i Radou vlády přijaty. Tyto

priority se přenášejí prostřednictvím setkání Poradní skupiny ČTPP vedené ministrem zemědělství i na další sektorová ministerstva s odpovědností v oblasti potravinářské výroby a spotřeby. ČTPP má rovněž svého zástupce v poradních a hodnotitelských komisích ministerstva činných v oblasti vědy a výzkumu.

V roce 2008 ustavený vědecký výbor ČTPP, korespondující s výborem pro vědu a výzkum komory, na jehož činnosti se podílejí přední potravinářští odborníci z výzkumných ústavů a vysokých škol, intenzivně pracuje na širším zapojení ČTPP a jejích odborníků do evropských struktur ať již v ETP nebo v programu HORIZON 2020.

Priority ČTPP v roce 2019:

Priorita „Výživová politika“:

- Reformulace potravin
- Komoditní témata (maso, mléko, obiloviny)

Priorita „Kvalita potravin“:

- Membránové procesy.
- České cechovní normy.
- Technologie v potravinářství

Priorita „Bezpečnost potravin a důvěra spotřebitele“:

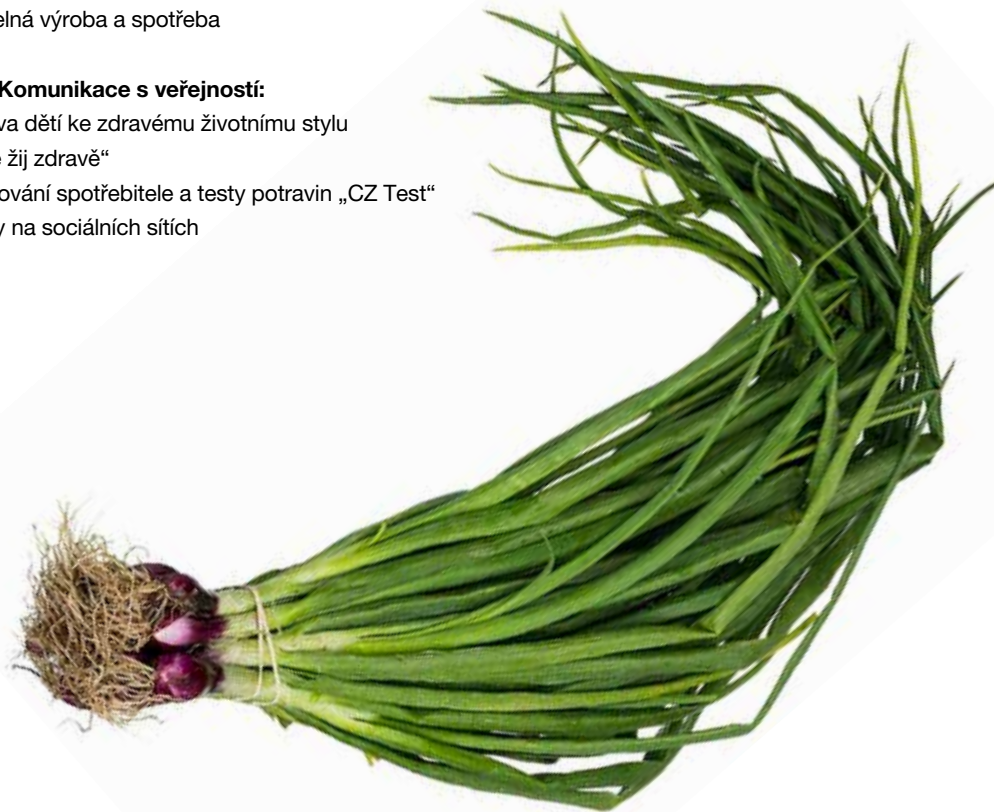
- Antibiotika v potravinách
- Bezpečnost potravin
- Problémové nutrienty a alkohol

Priorita „Udržitelná a etická produkce“:

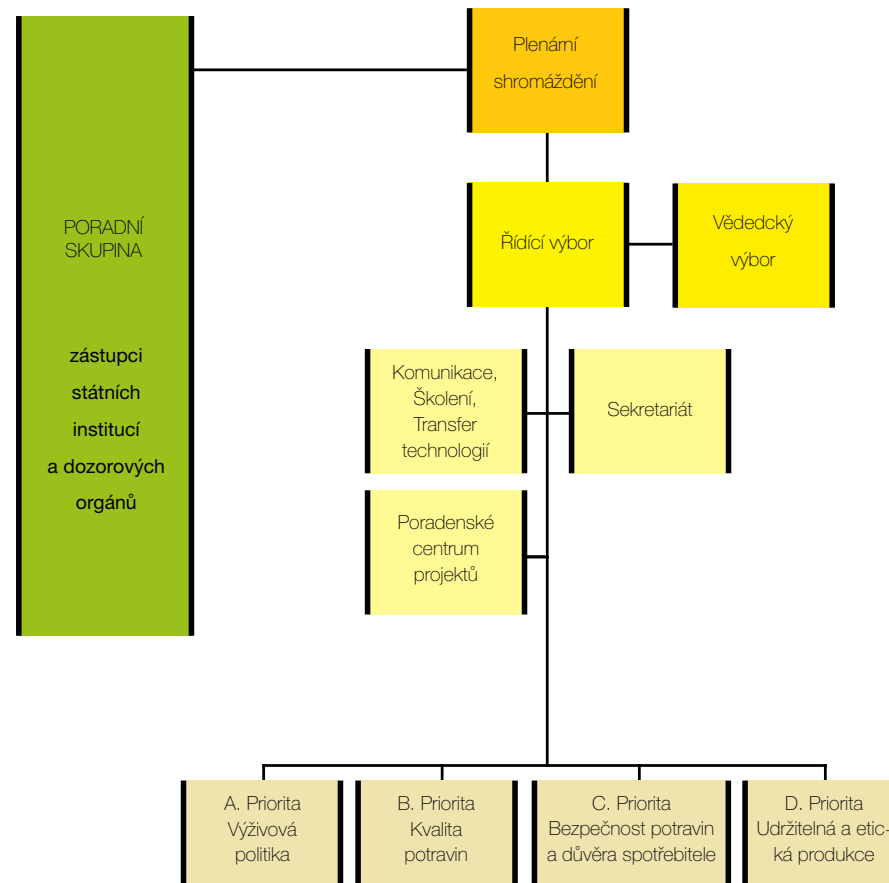
- Dvojitá kvalita
- Potravinový odpad a plýtvání potravinami
- Udržitelná výroba a spotřeba

Priorita „Komunikace s veřejností“:

- Výchova dětí ke zdravému životnímu stylu „Hravě žij zdravě“
- Informování spotřebitele a testy potravin „CZ Test“
- Aktivity na sociálních sítích

Organizační struktura ČTPP

Podrobné informace naleznete ve Výroční zprávě České technologické platformy pro potraviny za rok 2019 nebo na webových stránkách platformy

www.ctpp.cz

Představenstvo (stav k 31/12/2019)

BAŤHA Milan
BERÁNEK Ondřej, Ing.
COUFAL Stanislav, Ing.
DŘÍZAL Jaromír, Ing.
DVOŘÁČEK Pavel, Ing.
GOJIŠ Oldřich, MVDr.
JANDA Vratislav, JUDr.
JEŽKOVÁ Jana, Ing.
JIRÁK Martin
KALOUSOVÁ Pavlína, Mgr.
KRYSTIÁN Martin, Ing.
KUBISKA Zdeněk, Ing.
KURČÍK Jaroslav, Ing.
LEŠTINA Miroslav

Hamé s.r.o.
BOHEMIA SEKT, s. r. o.
Moravia Lacto a.s.
Svaz pekařů a cukrářů v České republice, z.s.
RUDOLF JELÍNEK, a.s.
INTERLACTO, spol. s r. o.
Nestlé Česko, s.r.o.
Karlovarské minerální vody, a.s.
GURMÁN KLUB, s.r.o.
Plzeňský Prazdroj a.s.
OLMA a.s.
Spolek pro komodity a krmiva
PENAM, a.s.
Šumavský pramen, a.s.

MACEK Vladimír, Ing.
MATES František, MVDr.
MOTEJZÍK Čestmír
PILČÍK Karel
POJER Josef, Dr.
PRAŽAN Jiří, Ing.
REINBERGR Oldřich, Ing.
STRNAD Hynek, Ing.

ŠTĚPÁNEK Zdeněk, Ing.
TEPLÝ Milan, Ing.
TOMÁŠ Pavel, Ing.
VYBÍRAL Pavel, Ing.

VITANA, a.s.
Sdružení drůbežářských podniků
MASO UZENINY PÍSEK, a.s.
Český svaz zpracovatelů masa
Českomoravský cukrovarnický spolek
Svaz výrobců nealkoholických nápojů
Tereos TTD, a.s.
Zájmové sdružení právnických osob konzervářsko-
lihovarského průmyslu
BONECO a.s.
MADETA a.s.
PT servis konzervárna spol. s r. o.
POLABSKÉ MLÉKÁRNÝ a.s.

Výkonná rada (stav k 31/12/2019)

Dvořáček Pavel, Ing.	viceprezident PK ČR
Kurčík Jaroslav, Ing.	viceprezident PK ČR
Pilčík Karel	viceprezident PK ČR
Reinbergr Oldřich, Ing.	viceprezident PK ČR
Strnad Hynek, Ing.	I. viceprezident PK ČR
Teplý Milan, Ing.	viceprezident PK ČR

Dozorčí rada (stav k 31/12/2019)

Payer Petr, Ing.	MADETA, a.s.	Předseda
Kabeš Tomáš, Ing.	JH GROUP, spol. s r.o.	Člen
Podroužek Pavel, Ing.	Zájmové sdružení právnických osob konzervářensko - lihovarského průmyslu	Člen

Výbory (stav k 31/12/2019)

Legislativní výbor

předsedkyně výboru: Bártová Jana, Ing.

Výbor pro životní prostředí

předsedkyně výboru: Ježková Jana, Ing.

Výbor pro obchod a marketing

předseda výboru: Teplý Jan, Ing.

Sekce (stav k 31/12/2019)

Sekce dodavatelů technologií

předseda sekce: Jedlička Jan, Bc.

Sekce pro mléko

předseda sekce: Fajfr David, Mgr.

Sekce lahůdek

předseda sekce: Štěpánek Zdeněk, Ing.

Sekce surovin a přípravků pro pekařskou a cukrářskou výrobu

předseda sekce: Podivinský Tomáš, Mgr.

Sekce zmrazených potravin a zmrzlin

předseda sekce: Rubáš Antonín, MVDr.

Členové a profesní svazy PK ČR

Řádní členové PK ČR / Společnosti (stav k 31/12/2019)

AG FOODS Group a.s.	Devro s.r.o.	MEDOKOMERC s.r.o.	STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.
AGROFERT, a.s.	DOBŠICKÉ TĚSTOVINY s.r.o.	MILCOM a.s.	SVOBODA-výroba domácích knedlíků, s.r.o.
AGRO Jesenice u Prahy a.s.	Drůbežářský závod Klatovy a.s.	Mlékárna Hlinsko, a.s.	ŠUMAVSKÝ PRAMEN a.s.
ALIKA a.s.	Emco spol. s r. o.	Mlékárna Klatovy a. s.	TANY, spol. s r.o.
ALIMPEK spol. s r.o.	EURO FRIGO Praha spol. s r.o.	Mlékárna Olešnice a.s.	Tata Global Beverages Czech Republic a.s.
ALIMPEX - Louny spol. s r.o.	EUROSERUM s.r.o.	Mondelez Czech Republic s.r.o.	Tereos TTD, a.s.
AROCO, spol. s r.o.	EXTRUDO Bečice s.r.o.	Moravia Lacto a.s.	UNILEVER ČR, spol. s r.o.
ARTIFEX INSTANT, s.r.o	F&N dodavatelé, s.r.o.	Nestlé Česko s.r.o.	UNITED BAKERIES a.s.
backaldrin s.r.o.	FRUTA Podivín,a.s.	OLMA, a.s.	ÚSOVSKO FOOD a.s.
BEAS, a.s.	FUNGHI CZ, a.s.	ONDRÁŠOVKA a.s.	VALDEMAR GREŠÍK - NATURA s. r. o.
Bidfood Czech Republic s.r.o.	GURMÁN KLUB, s.r.o.	PAPEI, a.s.	VITANA, a.s.
Blanická s.r.o.	Hamé s.r.o.	PENAM, a.s.	VÍNO BLATEL, a.s.
BOHEMIA SEKT, s.r.o.	Hügli Food s.r.o.	PIKA, a.s.	VOC ZNOJMO, z.s.
Bohušovická mlékárna, a.s.	CH-MONT s.r.o.	Pivovar Protivín, a.s.	Vodňanská drůbež, a.s.
BONECO a.s.	INTERLACTO, spol. s r.o.	Plzeňský Prazdroj, a. s.	XAVEROV trade, a.s.
Budějovický Budvar, národní podnik,	IREKS ENZYMA s.r.o.	POEX Velké Meziříčí,a.s.	ZNOVÍN ZNOJMO, a.s.
Budweiser Budvar, National Corporation,	Jan Becher - Karlovarská Becherovka, a.s.	POLABSKÉ MLÉKÁRNÝ a.s.	
Budweiser Budvar, Entreprise Nationale	JH GROUP, spol. s r.o.	PROFROST a.s.	
CARLA spol. s r.o.	Karlovarské minerální vody, a. s.	PROQIN s.r.o.	
CATUS spol. s r.o.	Kofola a.s.	Předměřická a.s.	
Coca-Cola Česká Republika s.r.o.	Kostecké uzeniny a.s.	PT servis konzervárna spol. s r.o.	
CORAX Trading s.r.o.	LACRUM Velké Meziříčí, s.r.o.	RABBIT Trhový Štěpánov a.s.	
Crocodile ČR, spol. s r.o.	LYCKEBY CULINAR a.s.	RAVY CZ a.s.	
ČEROZFRUCHT s.r.o.	MADETA a. s.	RUDOLF JELÍNEK a.s.	
ČESKÉ HOUBY a.s.	Mars Czech s.r.o.	Savencia Fromage & Dairy Czech Republic, a.s.	
Danone a.s.	MASO UZENINY PÍSEK, a.s.	SEMIX PLUSO, spol. s r.o.	
DELIMAX a.s.	MASO UZENINY POLIČKA, a.s.	Slovácká Fruta, a.s.	

Řádní členové PK ČR / Společenstva (stav k 31/12/2019)

Asociace výrobců lahůdek z.s.

Česká asociace barelových watercoolerů ČABW z.s.

Českomoravská drůbežářská unie, z.s.

Českomoravský cukrovarnický spolek

Českomoravský svaz mlékárenský z.s.

Český svaz pivovarů a sladoven, z.s.

Český svaz zpracovatelů masa

ČESKÝ ŠKROBÁRENSKÝ SVAZ

Rybářské sdružení České republiky

Sdružení drůbežářských podniků

Společenstvo mlynářů a pekařů ČR, z.s.

Spolek pro komodity a krmiva

Svaz lihovarů České republiky

Svaz minerálních vod, z. s.

Svaz pekařů a cukrářů v České republice, z.s.

Svaz průmyslových mlýnů České republiky

Svaz vinařů České republiky, z. s.

Svaz výrobců nealkoholických nápojů

Unie destilátérů z.s.

Unie výrobců a dovozců lihovin České republiky

VINAŘSKÁ UNIE ČR, z. s.

Zájmové sdružení právnických osob konzervářsko-
-lihovarského průmyslu

Partneři PK ČR (stav k 31/12/2019)

AGRAL s.r.o.

AGROTRADE, a.s.

Alchimica s.r.o.

Allivictus s.r.o.

ALS Czech Republic, s.r.o.

BARENTZ spol. s r.o.

Bohemia Certification s.r.o.

BOHEMIACHLAD Praha s.r.o.

Brenntag CR s.r.o.

CERT-ACO, s.r.o.

COINTRA s.r.o.

CWP výživové poradenství s.r.o.

Česká asociace pro speciální potraviny, spolek

EKO-KOM, a.s.

EKO-LAB Žamberk spol. s r. o.

EUROFINS CZ, s.r.o.

EUROPROJECT SERVICE a.s.

Ferrero Česká s.r.o.

FOODSERVIS s.r.o.

Ing. Jindra Jirešová

LAKTEA, o.p.s.

Leona Petrová

Mendelova univerzita v Brně

METAROM, a.s.

MVDr. Šotola s.r.o.

P.V. Service, spol. s r.o.

Patria Corporate Finance, a.s.

PEYTON legal advokátní kancelář s.r.o.

Philip Morris ČR a.s.

Střední průmyslová škola potravinářství a služeb

Pardubice

Střední škola zemědělská a potravinářská, Klatovy,

TŮV SŮD Czech s.r.o.

Veletrhy Brno, a.s.

Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, a.s.

Výzkumný ústav potravinářský Praha, v.v.i.

Poznámky

Sekretariát

Ing. Hynek Strnad
I. viceprezident

Ing. Miroslav Koberna, CSc.
ředitel pro programování a strategii

Mgr. David Fajfr
ředitel pro Společnou zemědělskou
politiku a strukturální fondy

Mgr. Markéta Chýlková
/Ing. Bc. Eliška Křížová
vedoucí legislativního oddělení

Bc. Kristina Tomanová
vedoucí oddělení administrativní
a projektové činnosti

Ing. Dana Gabrovská, Ph.D
projektová manažerka

Ing. František Sládek, CSc.
oddělení administrativní a projektové
činnosti

Lenka Vondrušková
oddělení administrativní a projektové
činnosti

Adresa:

Areál Klimacentrum, a.s.,
Počernická 96/272, 108 03
Praha 10-Malešice
Telefon: +420 296 411 187
e-mail: foodnet@foodnet.cz
www.foodnet.cz

19

Vydavatel:
Potravinařská komora České republiky

Vydáno:
červen 2020, Praha

2019

www.foodnet.cz
www.ctpp.cz
www.cechovninormy.cz
www.reformulace.cz

Potravinářská komora České republiky

Počernická 96/272, 108 03 Praha 10-Malešice
tel.: +420 296 411 187

Praha 2020